

نوڳردنه وهی بهرژه وهندییه گانی ئه مریکا-رینیشاندهری گاتی ستراتیژی ئاسایشی نیشتمانی ئه مریکا

04-04-2021

نووسه ره گان

ناوهندی لیکۆلینه وهی رووداو

نوئىكر دىنەھى بەرژەھەندىيەكانى ئەمىرىكا

كۆشكى سېي لە مانگى ئاداردا ستراتىژى نوئى خۇي بەناونىشانى رېئىشاندىرى كاتى ستراتىژى ئاسايشى نىشتمانى ئەمىرىكا" [i] بىلەن كۆرۈلگەن، كە تىدا جەخت لە گەرەنەھە و پەيوەندىكىردن بە جىھانەھە دەكات. ستراتىژە كاتىيەكەي ئىدارەي نوئى، جەخت لە كرەنەھە بەرپووي جىھان و پابەندىبون بە بەھاكانى دىموكراسى و مافى مرۇف و كاركردىنى ھاوبەش و پاراستنى ھاوپەيمانەكان و گەرەنەھەي ئەمىرىكا بۇ سەركردايەتى جىھان لە رىكخراوھ ئۆدەولتەيىيەكان و رىكخراوھ جىھانىيەكاندا كىردوۋەتەھە. لە پىئشەكى راپۇرتەكەدا جۇ بايدىن سەرۋكى ئەمىرىكا جەخت لە پابەندى ئەمىرىكا بە دووبارە پەيوەندىكىردن بە جىھان و رووبەروو بوونەھەي ئالىنگارىيەكان لە داھاتوودا دەكاتەھە و دەلئىت: "من جارىكى دىكە پابەندىم بە پەيوەندىكىردن بە جىھانەھە دووپاتدەكەمەھە، نەھەكو بۇ رووبەروو بوونەھەي ئالىنگارىيەكانى دوئىنى، بەلكۇ بۇ ئالىنگارىيەكانى ئەمىرۇ و سبەئىنى."

پىئشەكى

من جارىكى دىكە پابەندىم بە پەيوەندىكىردن بە جىھان دووپاتدەكەمەھە، نەھەكو بۇ رووبەروو بوونەھەي ئالىنگارىيەكانى دوئىنى، بەلكۇ بۇ ئالىنگارىيەكانى ئەمىرۇ و سبەئىنى."

جىھانەكەمان لە خالى ۋەرچەرخاندايە، داينامىكى جىھان گۇراوھ. لەم كاتەدا قەيرانە نوئىيەكان پىئوستى بە سەرنجدان بۇ خىراكردىنى بەرەنگارىبوونەھەي ئالىنگارىيەكانى ۋەك بىلەبوونەھەي پەتا (پاندامىك)، قەيرانى كەشۋەھەوا، چەكى ئەتۇمى و شۇرپنى پىئشەسازى چوارەم ھەيە. بەدلىنبايەھە، ئىمە تەنبا لە بەرەھەپىئشدانى بەرژەھەندىيەكانى ئەمىرىكا و بەرزراگرتنى بەھا جىھانىيەكان بەكاركردىن لەسەر كارى ھاوبەش لەگەل نىكترىن ھاوپەيمانەكانمان و ھاوبەشەكانمان سەردەكەوين. ھەرۋەھا، بە نوئىكر دىنەھەي سەرچاۋەي بەھىزى نىشتمانىي خۇمان، كە ئەمەش بە بوژاندەھەي سەرەكىترىن بەنەماكانمان دەستپىدەكات، كە دىموكراسىي ئىمەيە. من باۋەرم وايە، ئىمە لە نۆھەراستى مشتومرپكى بەنەرەتى و مېژوويداين لەربارەي ئاراستەي داھاتووي جىھانەكەمان. خەلكانىك مشتومرپى ئەھە دەكەن بەرەچاۋكردىنى ھەموو ئەھە ئاستەنگانەي دىنە پىئشمان تاكرەھى باشترىن رىگايە بۇ پىئشەھە، ھەرۋەھا خەلكانىكى دىكەش ھەن و تىدەگەن دىموكراسى گىرنگە و بەنەمايە بۇ سەرگەوتن بەسەر ئەھە ئاستەنگانەي رووبەرووي جىھانەكەمان دەبىئەھە.

من بەتەۋاوي باۋەرم بەھە، كە دىموكراسى كلىلى ئازادى، خۇشگوزەرانى، ئاشتى و كەرامەتە. ئىستا ئىمە دەبىت بەرپوونى ئەھە نىشانىدەين، كە گومان لادەھات و دىموكراسى بۇ خەلكى خۇمان بۇ خەلكى جىھانىش بەردەستدەبىت و سەردەكەويت. پىئوستە ئىمە بىسەلمىئىن، كە مۇدىلەكەمان شوئىنەۋارى مېژوويى نىيە، بەلكۇ تاكە رىگايە بۇ ئەھەي بەلىنەكەي داھاتوومان بەئىنە دى. ھەرۋەھا، ئەگەر ئىمە بەيەكەھە و لەگەل ھاوبەشە دىموكراتىيەكانماندا بە متمانە و ھىزەھە كار بەكىن، ئەھە رووبەرووي ھەموو ئاستەنگىك دەبىنەھە و پىئشى ھەموو بەرەستكارىك دەكەوين. بەدەھىئانى ئەھە ئامانجانە دەگەرئىتەھە بۇ ناۋەرۋكى ستراتىژىي پىئشنىيازكراۋ: پىئوستە وىلايەتە بەكگرتوۋەكانى ئەمىرىكا بەرژەھەندىيەكانى نوئى بكاتەھە بۇ بىئىنى ئاستەنگەكانى ئەمىرۇ لە پىگەيەكى بەھىزەھە، ئىمە بناخەي ئابوورىيەكەمان باشتر بنىات دەئىن، دووبارە دەستدەكەين بە جىگىركردنەھەي پىگەي خۇمان لە دامەزراۋە ئۆدەولتەيىيەكان، بەرزكردنەھەي بەھاكمانمان لە ناخۇ و بەرگىركردنباين لەسەر ئاستى ھەموو جىھان. ھەرۋەھا بە مۇدىرنكردىنى تۋانا سەربازىيەكان، ئەۋىش لەكاتىكدا پىئشەكى پىئشەنگى بوون بە دىپلۇماسىيەت و دووبارە بوژاندەھەي تۇرى ھاوپەيمانى و ھاوبەشى ئەمىرىكا دەبىت. ھەرۋەھا، ئىمە ئەھە كارە دەكەين و دەبىت بۇ خەلكى ئەمىرىكاشى روون بەكەبنەھە، كە سەركردايەتى و پىئشەنگىكردىنى جىھان ۋەبەرھىئانىك نىيە، كە ئىمە ھەست بە باشى بەكىن، بەلكۇ ئەھە دلىئامان دەكاتەھە، كە چۇن خەلكى ئەمىرىكا لە ئاشتى و ئاسايش و خۇشگوزەرانى دەزىت و ئەھەش بەرژەھەندىيەكى حاشاھەلنەگەرە.

كاتىك ھاوپەيمانەكانمان بەھىز دەكەين، ھىز و تۋاناي خۇمان بۇ تىكدانى ھەرپەشەكان پىئش ئەھەي بگەنە كەنارەكانمان گەرەھ دەكەين و ۋەبەرھىئان لە پىئشەكەوتنى ئابوورى ولىتاندەكەين. بازارى نوئى بۇ بەرھەمەكانمان دروستدەكەين و ئەگەرى ناسەقامگىرى و تۋوندىزى و كۆچى بە كۆمەل كەمدەكەئىتەھە. كاتىك ئىمە سىستىمى تەندرووستىيەكان لەسەرتاسەرى جىھان بەھىز دەكەين، مەترسى بىلەبوونەھەي پەتاي جىھانى (پاندامىك) كەمدەكەبنەھە، كە ھەرپەشەن بۇ سەر خەلك و ئابوورىيەكەمان. كاتىك ئىمە بەرگىرى لە مافى بەكسانى ھەموو خەلك، ژنان و كچان، ھاۋرەگەزخۋاز، كۆمەلگە رەسەنەكان، كەسانى خاۋەن پىداۋىستى تاپبەت، خەلكانى ھەموو

باکگراوندیکی ئیتنی و ئاینی دهکەین، ئەوا ئیمە یارمەتیدەر و دڵنیا دەبێتەوه، که ئەو مافانە بۆ مندالانی خۆمان لێرە لە ئەمریکا پارێزراوه.

ئەمرۆ، من ئەم رێنشاندرە کاتیە بۆاوە دەکەمەوه بۆ گەیانندی روانگە بێنیم بۆ چۆنیەتی مامەڵەکردنی ئەمریکا لەگەڵ جیهاندا. هەروەها من دەزگا و دامەزرێوانەکان ئاراستە دەکەم بۆئەوێ کار و بەرنامەیان لەگەڵ ئەم رێنشاندرەدا رێکبخەن و کاری پێکەن. تەنانت کاتیگ دەست بە کارکردن لەسەر ستراژی ئاسایشی نیشتمانی ئەمریکا دەکەین. کاتمان نییە بۆ بەفەرمان، راستییە سادەکە ئەوەیە: ئەمریکا چیدیگە ناتوانیت لەسەر شانۆی جیهان نەبێت. هەروەها بە سەرکردایەتی بایدن و هاریس، ئەمریکا دەگەرێتەوه. دیپلۆماسی و هاوێپمانەکان دەگەرێتەوه، بەلام ئیمە سەیری دواوە ناکەین. ئیمە بەناتەواوی سەیری داھاتوو دەکەین و بۆ ئەوێ بەیەکەوه بتوانین بۆ خەلکی ئەمریکای بنیات بنین.

با برۆینە سەر کار!

جو بایدن

سەرۆکی ویلاپەتە بەکگرتووکانی ئەمریکا

نوێکردنەوهی بەرژەوهەندییەکانی ئەمریکا

رێنشاندری کاتی ستراژی ئاسایشی نیشتمانی ئەمریکا

سەرەتا

وینای ئاسایشی جیهان

لەپێشینهکانی ئاسایشی نەتەوهییمان

دەرئەنجام

سەرەتا

ئەمرۆ لەهەموو کاتیگ زیاتر چارەنووسی ئەمریکا بەشیوەیەکی ناریگ بەستراوتەوه بە رووداوەکانی ئەودیو کەناراوەکانی ئیمە. ئیمە بەرەنگاری پەتایەکی جیهانی (پاندامیک)، تیکشکانی ئابورییەکی بەرەو داکشان، قەیرانی دادپەرەریی رەگەزی و قەلبوونەوهی باری ئاسایی کەشوخوا بووینەتەوه. ئیمە رووبەرۆوی جیهانی سەرھەلانی ناسیۆنالیزم، پشتکردن لە دیموکراسی، گەشەکردنی بەرەنگاریی رۆسیا، چین و دەولەتانی دیگە دەسەلاتخواز و شوێشی تەکنەلۆژی بووینەتەوه، کە هەموو رووکانی ژیاومان دووبارە دادەپێژێتەوه. هەروەها، لەم قوناخدا ئیمە رووبەرۆوی ئاستەنگی بێ وینە بووینەتەوه، بەلام دەرغەتی بێ هاوتاش هەیه.

ئەم ساتە بانگماندەکات بۆ ئەوێ بەرەوپێشەوه بمانبات، نەوهو بچوو بێنەوه بۆ دواوە. بەدیاریکراویش بۆ گەرانەوه بۆ جیهان بانگمان دەکات. بۆ سەلامەتی، بۆ خوشگوزەرائی و تازادی ئەمریکیەکان بانگمان دەکات. ئەمەش پێویستی بە تێگەیشتنی نوێ و فروان لە ئاسایشی نەتەوهی هەیه. کاتیگ، کە رۆلمان لە جیهاندا دەناسرێتەوه، بە بەهیزی و زیندوویی ئیمە لە ئەمریکا بەند دەبیت. ئەمەش داوای، رێگایەکی داھینەرە، کە لەسەر بنەمای هەموو سەرچاوەکانی هیزی نەتەوهییمان، فرەیییمان، ئابورییەکی چالاک، داینامیکی کۆمەلگە مەدەنی، داھینانی تەکنەلۆژی، بەها دیموکراتییەکان و تۆری فراوان و قۆلی هاوبەش و هاوێپمانی لەگەڵ بەهیزترین هیزی سەربازی جیهان دەکات. ئەرکی ئیمە ئەوەیە، کە ئەم بەرژەوهەندییانە مسۆگەر بکەین و بەرگری لێکەین. ئەویش بە بنیاتنانەوهی باشتەر لە مالهو و بەگەرخستەوهی سەرکردایەتییمان لە دەرەوه، ئەمەش لە پێگە نوێکردنەوهی هیزی، کە ئەمریکا دەتوانیت رووبەرۆوی هەر بەرەنگارییەکی بێتەوه.

پێویستە ئیمە پێکەوه ئەوه نیشان بەدەین، کە هیشتا دەتوانین دیموکراسییەکیمان بەگەلەکەمان بگەیهین. ئەوێش دووپاتیکیەنەوه، کە ئەو دیموکراسییە بۆ زالبوون و تێپەرائندی ئاستەنگەکانی ئەم قوناخە ئیستا گرنگە. ئیمە هەولی بەهیزکردن و پالپشتیکردنی هاوێپمانەکان دەدەین، لەگەڵ هاوێپمانەکانماندا بەیەک بیرکردنەوه کار دەکەین و هیزی پێکەوهی خۆمان کۆدەکەینەوه بۆ پێشخستنی بەرژەوهەندی هاوبەش و دۆزینەوهی هەرەشە هاوبەشەکان. هەروەها ئیمە بە دیپلۆماسی پێشەوهی و پابەندبوونی

خۇمان بە پەرەپىدانی جیهانی و ھاوکاری نۆۋدەۋلەتى نوۋ دەكەئىنەۋە. ھاوكاتىش، ۋەبەرھىنە زىرەك و بە دىسپلین لە بەرگى نىشتمانىدا دەكەين. ئىمە قەيرانەكانى ئەمىرۇ دەستىنشانىدەكەين، ھەرۋەھا ئاستى خۇراگرى، داھىئان وپىشكەۋتن بەرزەكەينەۋە. ئەۋىش بۇ ئەۋەى بەرپاستى خۇشگوزەرانى ھاۋبەش بۇ داھاتوۋ بىئات بىنن. ئىمە دووبارە پابەندى خۇمان بەناسىنەۋەى ئايدىكان دووپات دەكەينەۋە و دامەزراۋە و دەزگاكانى ئاسايشى نىشتمانى مۇدىرن دادەمەزرىنن. ھاوكاتىش دلىيى دەدەين سوود لە ھەموو بەرە و تۋانا جياۋازەكان ۋەرگىن كە بۇ بەرەنگاربوۋنەۋەى ئاستەنگە ئالۋزەكانى ئەمىرۇ پىۋىستىن. ھەرۋەھا ھەر شتىك دەيكەين، ئامانجمانە ژيانىكى باشتىر و سەلامەتتر و ئاسانتىر بۇ خىزانى كاركەر لە ئەمىرىكا دابىن بكەين.

ئەۋ قەيرانەنى ئىستا زۇر قورسە، كە رووبەروۋيان بوۋىنەتەۋە، بەلام ئەمىرىكا قورسىيەكان تىدەپەپىننىت. بەدرىژايى مژوۋومان، ئەمىرىكىيەكان ماۋەى قەيرانىان گورپۇۋە و گواستوۋەتەۋە بۇ دەرەفەت و نوپىۋونەۋە، ھەمان شت بۇ ئەمىرۇش راستە. ئىمە دەرەفەتى ئەۋەمان ھەيە نەك تەنبا بۇ بىئاتنەۋە، بەلكۇ بىئاتنەۋەى بەشۋەبەكى باشتىر كارىكەين، ئەۋىش بەفىرېۋون لە ھىزى خۇمان بۇ ۋىناكردن و بىئاتنەۋەى داھاتوۋىيەكى باشتىر دەپىت.

ۋىناى ئاسايشى جىهان

ئىمە ناتۋانن وانىشانى بدەين كە بە سادەيى جىهان دەگەرپتەۋە بۇ شىۋەى 75سال، 35سال ياخود تەنانتە چۋار سالىك لەمەۋپىش. ناشتۋانن شتەكان بۇ ئەۋ شىۋەبەكى كە پىشتىر ھەبوۋە بگەرپىننەۋە. لە سىياسەتى دەرەۋە و ئاسايشى نەتەۋەپىدا ۋەك سىياسەتى نىۋوخۇي دەپىت نەخشە بۇ كورسىكى نوۋ دابىنن.

رووداۋەكانى ئەمدۋايىيە زۇر بەروۋنى ئەۋەيان نىشاندا، كە زۇرىك لە ھەرەشە گەرەكان كە رووبەروۋيان بوۋىنەتەۋە، رىز لە ھىچ سنوورىك ناگرن و ھىچ دىۋارىك ناسن. دەپىت ئىمە بەكارى بەكۆمەل و پىكەۋەيى رووبەروۋيان بوۋىنەتەۋە. بىلاۋبوۋنەۋەى پەتا (پاندامىك) ۋەمەترسىيە بابۇلۇجىيەكانى دىكە، تەشەنەكردنى قەيرانى كەشۋەۋا، ھەرەشەى سايبەرى و دىجىتال، تىكچوۋنى ئابوۋرى نىۋدەۋلەتى، قەيرانە مروپىيە درىژخايەنەكان، توۋندەرەۋى و توۋندتېزى و تىرورىزم، بىلاۋبوۋنەۋەى چەكى ئەتۇمى و چەكى كۆكۆز، ھەموو ئەمانە مەترسى جىددىن ۋەھەندىك باروودۇخدا ترسناكن. ھىچ نەتەۋەبەكى ناتۋانن تەنبا بەشۋەبەكى كارىگەر رەفتار بكات. ھەرۋەھا، بە بى ئەمىرىكا، ناتۋانن تەنبا بەشۋەبەكى كارىگەر ناۋنیشان بۇ ھىچ كەسنىك دىارى بكرىت.

لەم كاتەدا ئەمىرىكا زىاتىر پىۋىستى بە بەشدارىي و پەبوۋەندى بە جىهان و ھاوکاری نىۋدەۋلەتى ھەيە و لە ھەموو كاتىكىش زىاتىر بوۋە. لەگەل ئەۋەشدا، دىموكراسى لە سەرانسەرى جىهان و بەھى ئەمىرىكاشەۋە زىاتىر كەوتوۋتە ژىر گەمارۇ. كۆمەلگە ئازادەكان لەناۋ گەندەلى، ناپەكسانى، جەمسەرگىرى، پۇپۇلىستى، نالىپىرالى ۋە ھەرەشەى سەر حوكمى ياسادا، بەرەنگارى ئەم كىشانە بوۋنەتەۋە.

تەۋزىمى نەتەۋەيى و ناسىۋنالىستى بەھۇى قەيرانى كۆفىد-19 خىزاترىۋوۋە و لەھەر ۋلاتىك، عەقلىيەتتىكى بەرھەمھىناۋە كە بۇ خۇى كارىكات، كە ئەمەش زىاتىر بوۋتە ھۇى گۋشەگىرى و خۇشباۋەرى و سەلامەتى كەمتر. تاۋەكو دىت، گەلانى دىموكراتىش زىاتىر بەرەنگارى ئاستەنگى دەرەكى دەبنەۋە، كە لەلەبەن ھىزى دەسەلتاخۋازى نادىموكراتەۋە (دىكتاتور) بىلاۋدەكرىتەۋە. ھىزە دژە دىموكراتەكان زانىارى ھەلە و زانىارى نادرووست و گەندەلى پىچەككراۋ بەكارنەھىنن بۇ سوود ۋەرگرتن لە لاۋازى ھەستىپىكراۋ و درز و دابەشكردنى چولە لەناۋ گەلانى ئازاد و لەناۋبردنى ياسا نىۋدەۋلەتتەيەكان و گرنىگىدان و بەرزكردنەۋەى مۇدىلى جىگەرەۋەى حوكومرانى دەسەلتاخۋاز (دىكتاتور) لە حوكومرانىدا. پىچەۋانەكردنەۋەى ئەم تەۋزىم و ئاراستەبە بنەماى ئاسايشى نىشتمانىمان پىكەدەھىننىت. پىۋىستە ۋىلايەتە بەكگرتوۋەكانى ئەمىرىكا بەھىزى نموۋنەيى خۇى سەرگردايەتى بكات، ئەۋىش پىۋىستى بەكارى قورس لەنىۋوخۇى ئەمىرىكا بۇ بەھىزكردنى كۆلەكەكانى دامەززاندى دىموكراسىمان ھەيە. بەرپاستىش پىۋىستە رەگەزپەرسىتى سىستەماتىك دەستىنشانىكەين و بۇ بەلەنەكانمان ۋەك نەتەۋەبەكى كۆچبەر كارىكەين. سەرکەۋتەكانمان دەپتە سەكۆبەك بۇ دىموكراسىيەكانى دىكە، كە ئازادىيان تىكەلە بە ئاسايش و خۇشگوزەرانى و شىۋازەكانى ژيانى ئىمەۋە.

لېزەشدا، پىۋىستە ئىمە لەگەل ئەۋ راستىدا بىن، كە دابەشكارى دەسەلت (ھىز) لە سەرانسەرى جىهاندا لە گوراندایە و ئەمەش ھەرەشەى نوپى درووستكردوۋە. بەتايبەتېش، چىن زۇر بەخىزايى خۇى سەپاندوۋە. تاكە رىكابەرە، كە تۋاناي لە تىكەلكردنى ئابوۋرى، دىپلۇماسى، سەربازى و ھىزى تەكنەلۇژيا ھەيە بۇ بەرەنگارىيەكى بەردەۋام لە سىستىمىكى نىۋدەۋلەتى كراۋە و سەقامگىردا. رووسىا سوورە لەسەر زىادكردنى كارىگەرى خۇى لە جىهاندا و رۇلى تىكەدەرەنەى لەسەر شانۇى جىهان دەگىرپت. مۇسكۇ و پەكىن بەقورسى ۋەبەرھىنەيان لە پىشكىنىنى ھىزى ئەمىرىكا و ھەۋلەكانىندا بۇ رىگرتن لە بەرگىرىكردن لە بەرزەۋەندىيەكانى ئەمىرىكا و ھاۋپەيمانەكانى لە سەرانسەرى جىهاندا كروۋە. ئەكتەرانى ھەرپىمى (ناۋچەيى) ۋەك ئىران و كۇرپاي باكوۋر بەردەۋامن لە بەدۋادا گەرانى تۋاناي گورانكارىيى يارىيەكان و تەكنەلۇژىيەكان، ھاوكاتىش بوۋنەتە ھەرەشە بۇ سەر ھاۋپەيمان و ھاۋبەشەكانى ئەمىرىكا و ئاستەنگى سەقامگىرى ھەرپىمى لە جىهاندا درووستدەكەن. ھەرۋەھا ئىمە رووبەروۋى ئالىنگارى نىۋ ئەۋ ۋلاتانە بوۋىنەتەۋە، كە حوكومرانىيان شلۇقە و

كارىگەرى ئەكتەرانى نا-دەولەتلىك سەرە، كە تواناي تىككىدىكى بەرژەۋەندىيەكانى ئەمىرىكانى ھەيە. تىرۇرېزىم و تووندىتىزى و تووندېۋى نىۋوخۇيى و نىۋودەۋلەتى ۋەك ھەرەشەى گىرنگ ماون، بەلام سەرەراي ئەم ئالىنگارىيانە، ۋىلايەتە يەگىرتوۋەكان ئەمىرىكا بەردەۋامە لە پاراستنى بەرژەۋەندىيەكانى بەھەموو شىۋە و رەھەندەكانى ھىزەۋە. ئەمەش توانامان دەداتى بۇ ۋىناكردىنى داھاتوۋى سىياسەتى نىۋودەۋلەتى و پىشخستنى بەرژەۋەندى و بەھاكانمان. ھەرۋەھا بۇ پىكھىنانى جىھانىكى ئازادتر، سەلامەت و خۇشگوزەرانتر تواناما دەداتى.

ئەم كارەش بەپەلەيە، چۈنگە ئەۋە ئەمىرىكايە كە يارمەتيدەرە بۇ دامەزراندن و دەرگردن و تاقىكردەۋەى ھاۋپەيمانەكانمان، دامەزراۋەكان، رىككەوتننامەكان و نۆرمەكان كە لەژىر نوسىنەۋەى فەرمانە نىۋودەۋلەتتەيەكاندان. لەنىۋان گورپانكارىيە خىراكان و كەلەكەبوۋنى قەيرانەكاندا، كەمووكوپتتەيەكانى سىستەمەكان بەدەرەكەوتوون. ترافىك و بەربەرەكانى نىۋان دەۋلەتەكان بوۋەتە ھۆى ئەۋەى كە زۇر كەس لەجىھاندا بە ئەمىرىكايەكانىشەۋە پىرسىار لە بەردەۋامى پەيوەندىيەكان بەكن. ئەمىرىكا ناتوانىت ۋەك ھەمىشە بەرپەتەۋە بۇ بازىرگىنى و داۋاكارىيەكانى رابردووش بە ئاسانى ناگەرپنەۋە، بەلام ئەمە ھەلىك دەدۇزىتەۋە بۇ خۇگونجاندىن، چاكسازى و لەباۋەشگرتنى دەستپىشخەرىي بويرانە، كە دەۋلەتان و كارەكتەرە نادەۋلەتتەيە كارىگەرەكان بەرىگى نوى پىكەۋە كۆبكاتەۋە. پىكەۋە لەگەل ھاۋپەيمانەكانمان و ھاۋبەشەكانمان دەتوانىن نوپىگەرى و بەمۇدىرنكردىنى ھاۋكارىي نىۋودەۋلەتى بۇ ئالىنگارىيەكان ئەم سەدەيە لە ھەرەشەى سايپەرى، گەندەلى و گورپانكارى كەشۋەۋا و دەسەلاتخۋازى دىجىتالى بىپارىزىن.

لە كۆتايىدا، دەرپازبوون لەژىر زۇرىك لەم تەۋزىمە فراۋانانە شۇرپىكە لە تەكنەلۇژىدا، كە ھەم مەترسى و ھەم بەلىنى بىناتانەۋە دەدات. ھىزە پىشەنگەكانى جىھان، پىشېرېكى بۇ پەرەپىدان و گواستەۋەى تەكنەلۇژىي دەرەكەوتوۋى ۋەك ژىرى دەستكرد و رامانكارى كوانتەم دەكەن، كە ئەمىش دەتوانىت ھەموو شىتېك لە ھاۋسەنگى ئابوورى، سەريازى لەنىۋان دەۋلەتاندا تاۋەكو داھاتوۋى كار و سەرۋەت و سامان و ناپەكسانى لەنىۋاندا بگۇرپىت. تواناي داھاتوۋ زۇر گەۋرەيە. پىشكەوتنەكانى تەكنەلۇژىي وزە بەردەۋامەكان (وزەى پاك) زۇر پىۋىستە بۇ خاۋكردەۋەى گۇرپانى كەشۋەۋا، بايۋتەكنەلۇژى (تەكنەلۇژىي بايۋلۇجى) دەتوانىت چارەسەرى نەخۇشپەيەكان بگات، ژىرخانى ئەۋەى پىنچەمى پەيوەندىيەكان 5G (نەۋەى داھاتوۋى پەيوەندىيەكان) قۇناخەكە بەرەۋ پىشكەچوۋنىكى زۇر گەۋرە لەبازىرگىنى و گەپىشتن بە زانىارى دەرەخسپىت. گورپانكارىيە خىراكانى بوارى تەكنەلۇژىي ھەموو لايەنەكانى ژيانمان و بەرژەۋەندى نەتەۋەيىمان پىكەدەھىنىت، بەلام ئاراستە و دەرئەنجامەكانى شۇرپى تەكنەلۇژى بەناجىگىرى دەمىنىتەۋە. تەكنەلۇژىي دەرەكەوتوۋ (نوۋ) بەزۇرى لە لايەن ياسا و نۆرمەكان كە بۇناۋەندىكردىنى ماف و بەھا دىموكراتىيەكان دىزىن كراون بەرپەۋەنابرىن. ھەرۋەھا ھاۋكارى بەخىۋكردىن، دامەزراندنى پاسەۋانى دۇ خراب بەكارھىنان ياخود كىردار و كارى خراب، كەمكردەۋەى نادلىيىي و بەرپەۋەندى مەترسىيەكان پىشېرېكەيەكە دەپتە ھۆى ناكۆكى و پىكدادان. ئەمىرىكا پىۋىستە دووبارە ۋەبەرھىنان لە پاراستنى زانست و تەكنەلۇژىي بگات بۇ ئەۋەى جارىكى دىكە پىشەنگى و سەركرداپەتى بگىرەتەۋە دەست، ھەرۋەھا، لە ئىستادا شان بەشانى ھاۋبەشەكانمان كار بۇ چەسپاندنى ئەۋە ياسا و نۆرم و نەرىتە نوپىانە بەكەن، كە رىگەمان پىدەدات دەرەتەكانى پىشكەوتنى تەكنەلۇژىي بقۇزىنەۋە.

لەپىشپەنەكانى ئاساپىشى نەتەۋەيى ئەمىرىكا

بەرژەۋەندى نەتەۋەيى زىندوۋ (دەگمەن)ى ئەمىرىكا لە دامەزراندنى كۆمارەۋە تاۋەكو ئىستا بەرگەى گرتوۋە. ئەمپە، بەرەۋپىشېردن و بەرزكردەۋەى ئەم بەرژەۋەندىيە پىۋىستى بە رىگا و دەرۋازەيەكى نوۋ بۇ ئاستەنگەكانى ئەم قۇناخ و كاتەى ئىمە ھەيە. ئەمەش سادەترىن پابەندىي و بەئەمەكىي ئىمەيە بۇ پاراستنى ئاساپىشى گەلى ئەمىرىكا، كە ۋادەخۋازىت روۋبەپوۋى بەرەنگارىيەكان نەۋەكو تەنبا لە زلھىزو ناخەزە ناۋچەيىەكان، بەلكۆ لە ئەكتەرە تووندېرە و تاۋانبارە نادەۋلەتتەيەكانىش بىننەۋە. ھەرۋەھا روۋبەپوۋى ھەرەشەكانى ۋەك گورپانكارى كەشۋەۋا، نەخۇشى گوزراۋە (پەتا)، ھىرشى سايپەرى و زانىارى نادرووست و جىۋاز بىننەۋە، كە ئەمانەش ھىچ سنوۋرىكى نەتەۋەيى نانسىن و تىدەپەپىنن. ئىمە بەرژەۋەندىيى زۇرمان لە فرەۋانكردىنى خۇشگوزەرانى ئابوورى و دەرەتەكاندا ھەيە، بەلام ئىمە پىۋىستە بەرژەۋەندى ئابوورى ئەمىرىكا لەپوۋى بىزىۋى خىزانى كاركەر و كرىكارەۋە پىناسە بەكەننەۋە، نەۋەكو لە بەرژەۋەندى و قازانجى كۆمپانىا گەۋرە ھاۋبەشەكان ياخود كۆكردەۋەى سامانىكى نەتەۋەيى بىت. ئەمە بەشۋەيەكى زۇر لەسەر باشبوۋنى بناخەى ئابوورى و چاككردەۋەى گەشەكردىكى گونجاۋ دەۋەستىت، بە ھەمان شىۋەش، ۋەبەرھىنان لە ھاندان بۇ نوپكارى و داھىنان و بەرھەمھىنان لە بەھىزكردىنى پىشېرېكىي نەتەۋەيىدا بۇ كارى باش، دروستكردەۋەى زنجىرەى دابىنكردىنى ئەمىرىكا بۇ كالى باش و گىرنگ بەكەن، كە دەپتە ھۆى فرەۋانكردىن و رەخساندىنى دەرەفەت بۇ ھەموو ئەمىرىكايەكان. ئىمە دەپتە پابەندىي بە ناسىنەۋە و بەرگىركردن لە بەھا دىموكراتىيەكان، كە لەناۋ دلى ئاراستەى ژيانى ئەمىرىكادايە. ئەمەش ماناي زياتر لە سادەيى و بەردەۋامىدان بە دۇخى ئىستاي ھەيە، كە برىتتە لە زىندوۋكردەۋەى دىموكراسىمان، ژيانكردىن لەسەر ئايدىا و بەھاكانمان بۇ ھەموو ئەمىرىكايەكان و پابەندى و ۋەستان لە بەرامبەر بەھاكانمان لە دەرەۋە، لەۋانەش يەكىتى ۋەبەكردىنى دىموكراسىيەكانى جىھان، تا بۇ بەرەنگارى ھەرەشەكان بۇ سەر كۆمەلگەى ئازاد و فرەپەھەند بىننەۋە.

ريشه پيويستيه كاني دنيا بوون له ناسايشي نيشتماني ئەمريكا:

- بەرگري و پەروەردە كەردنى سەرچاوە بەردەستە كاني هيزى ئەمريكا لەنيوياندا: گەلى ئيمە، ئابووريمان، بەرگري نەتەوہييمان و ديموكراسييمان لە ئەمريكا (لە مائەوہ).

- بەرزكردنەوہى دابەشكردنى دەسەلات بۆ ناسينەوہ و ريگريكردن لە ھەرپەشەكردنى راستەوخۆى ئەمريكا و دۆستەكانمان (ھاوہييمانەكان)، ريگريكردن لە دەستگەيشتن بەسەر جيھاندا ياخود زالبوون بەسەر ناوچە وكيشوہرە سەرەككەيەكاندا.

- سەرکردايەتيكردن و بەردەواميدان بە سەقامگيري و سيستمى كراوہى نيو دەوڵەتى، لەژير سايەى نوسراويكى ھاوہييمانى ديموكراتى بەھيز، ھاوہيشيكردن، فرەيى دامەزراوہيى و ياسا.

ئيمە ناتوانين ھيچ كام لەو كارانە بەتەنيا ئەنجامدەين، لەبەر ئەم ھۆيەش، ئيمە نوڤگەرى و نوڤخوڤى لە ھاوہييمانى و

ھاوہيشيەكانمان لەسەرانسەرى جيھاندا دەگەين. دەيان سائە، ھاوہييمانەكانمان لە دژى ھەرپەشە و دۆزمنى ھاوہيش لەبەرەى ئيمە وەستاون. ھەرۋەھا پيگەوہ دەست بە دەست كارمان بۆ پيشخستنى بەرژەوہەندى و بەھا ھاوہيشەكانمان كردوہ. ئەمانەش سەرچاوەيەكى بەھيز و زۆر مەزنى بيوينەى بەرژەوہەنديە كاني ئەمريكا، ھاوشانىش بۆ پاراستنى گەلەكەمان بە سەلامەتى و سەرفرازى خەلكەكەمان يارمەتيمان دەدات. ھاوہييمانە ديموكراتەكانى ئيمە توانامان دەدەن كە بەرەى ھاوہيش بۆ بنياتنانى بينيڤىكى (فيژن) يەكگرتو پيگەيڤين. ھەرۋەھا، پالپشتيمان دەكات وپال بە ھيزمانەوہ دەنيټ بۆ بلبوكردنەوہى ستانداردى بەرز، چەسپاندنى ياساى نيو دەوڵەتى كاريگەر و چاوديريكردنى و لاتان لە نيوياندا چين كە بەرپرسيارىيە دەكوڤتە ئەستۆ. بۆيە، ئيمە دوو پاتى دەكەينەوہ، و بەرھيڤان و مۆديرنكردنى ريڤخراوى پەيمانى باكوورى ئەتەسى (ناتۆ) و ھاوہييمانىيەكانمان لەگەل ئوستراليا و ژاپون و كۆمارى كۆرياي باشوور، ھەرۋەھا لەگەل ھاوہييمان و ھاوہيشەكانمان لە جيھاندا گەورەترين سەرمايەى ستراتيجى ئەمريكا. ئيمە لەگەل ھاوہييمانەكانمان كار دەكەين بۆ ئەوہى بەشيوہيەكى دادپەروەرەنە بەرپرسيارىيەكان دابەشكەين، ھاوكاتيش ھانيان دەدەين و بەرھيڤان لە بەرژەوہەنديە بەراوردكاريە كاني خويان لە دژى ھەرپەشە ھاوہيشەكانى ئيستا و داھاتوو بكەن.

ھەرۋەھا، لە تەنيشت ھاوہييمانە سەرەككەيەكانمان، ئيمە دوو ئەوہەندەى ديكەش كار لەسەر بنياتنانى ھاوہيشە ديكە لەسەرانسەرى جيھاندا دەكەين. چونكە ھيزمان چەند ھيندە دەبيټ، كاتيگ ھەولەكان بۆ دەستنيشانكردنى ھەرپەشەى ھاوہيش، دابەشكردنى تيجوو و خەرجيەكان و فراوانكردنى بازەى ھاوئاھەنگى پيگەوہ كۆدەبنەوہ. ئيمە ئەوہ دەزانين، كە بەرژەوہەندى دەگمەنى نەتەوہيى زيندوويمان ناچار بە قوڤبوونەوہى پەيوەنديەكان لە دەرياي ھيندى، ئەورووڤا و بەشى رۇژئاواى گوى زەوى ھەيە. ھەرۋەھا، ئيمە بەئاگاداريەوہ ھەردوو بەرژەوہەندى و بەھاي خۆمان لەكاتى پەيوەنديكردن بە ھاوہيشەكانمان و گەلانى ھاوہييمان دەپاريزن. ئيمە ھاوہيشيمان لەگەل ھيندستان قوول دەكەين، شانەشەنى ئەوہش، كاركردن لەگەل نيوزلەندا، ھەرۋەھا سەنگافورە، فييەتنام، و ئەندامانى ديكەى كۆمەلەى گەلانى باشوورى رۇژھەلاتى ئاسيا (ئاسيان) بۆ پيشقەچوونى ئامانجە ھاوہيشەكانمان زياتر دەكەين. ناسينەوہى پەيوەندى ميژوويى ھاوہيش و قوربانيدان وادەكات ئيمە هيزى خۆمان لەگەل ھاوہيشەكانمان لە وپلايەتەكانى دوورگەى ئارام دابريژينەوہ. ئيمە دووبارە پابەندى خۆمان بە ھاوہيشەكانمان لە ئەتەسى باكوور دوو پاتدەكەينەوہ. ھەرۋەھا، بەرنامەيەكى ھاوہيشە بەھيز لەگەل يەكيتى ئەورووڤا، بەريتانيا لەسەر بابەتە پيئاسەكراوہەكانى ئەم كاتە دادەپريژين.

لەبەرئەوہى بەرژەوہەندى دەگمەن و زيندووي ئەمريكا بەشيوہيەكى دوولايەنە وابەستەيە بە ھەل و دەرفەتى نزيكترين دراوسنيكانمان لە ئەمريكا، ئيمە ھەولى فراوانكردنى پەيوەنديەكانمان و تيكەلبوون و ھاوہيشيكردن لە رۇژئاواى زەوى دەدەين. بەتايەتيش لەگەل كەنەدا و مەكسيكو لەسەر بنەماى ريگرتنى ھاوہيش، يەكسانى و پابەندبوون بە خۆشگوزەرانى ئابوورى، ناسايش، مافى مرؤف و كەرامەت. كە ئەمەش برىتيە لە كاركردن لەگەل كۆنگرېس بۆ دابينكردنى يارمەتى بۆ ئەمريكاى ناوہپاست بە برى 4 مليار دۆلار لەماوہى چوار سائدا. ھەرۋەھا ھەنگاوى ديكە بۆ دەستنيشانكردن ريشەكانى نارامى و نائەمنى مرؤفايەتى و كۆچكردنى ناپيكوپيگ، ھەژارى، تووندتيزى، تاوانكارى و گەندەلى دەنيڤين، كە ئەم كيشانەش بەھۆى بلبوونەوہى پەتاي كۆفيد-19 وە بەشيوہيەكى زۆر خراپتر قوولبوونەتەوہ. دواچار ئەم كيشانە بوونەتە ھۆى قەيرانى قەرزەكان و قوولبوونەوہى پاشەكشەى ئابوورى، كە بەرۇكى تەواوى ئەمريكاى لاتين و كاريبيان كرتوہ. ھەرۋەھا، ئيمە ھاوكارى بۆ بەرەنگاربوونەوہى كاريگەريە ناوچەيەكانى (ھەريمى) گورانى كەشوہوا دەكەين، لەكاتيڤيشدا يارمەتى دراوسنيكانمان بۆ وەبەرھيڤان لە حكومراني باش و دامەزراوہ ديموكراتىيەكاندا دەكەين.

لە رۇژھەلاتى ناوہپاست، ئيمە پابەنديە ئاسنەكانمان بۆ پاراستنى ناسايشى ئيسرائيل دەپاريزن، لەكاتيڤدا بەدواى تيكەلبوونى زياتر لەگەل دراوسنيكاندا دەگەيڤين و دەمانەويټ رۆلى خۆمان وەك نيوەندگيريەكى دريژەپيدەرى چارەسەرى گونجاوى دوو دەوڵەتى بگيڤين. ئيمە لەگەل ھاوہيشە ھەريمىيەكانمان كار بۆ نەھيشتنى دەستدرىژى و ھەرپەشەى ئيران بۆ سەر سەرۋەرى و پاراستنى يەكبوونى خاكى ديكە، تيڤدانى ئەلقاعيدە و تۆرە تيرۆريستە پەيوەنديدارەكان و ريگەگرتن لە سەرھەلدانەوہى داعش،

چارەسەرکردن و دەسنیشانکردن کارەساتە مرۆپەکان و دوو هیندەکردن هەولەکانمان بۆ چارەسەرکردن ئەو مەملەتیە

چەدارییە ئالۆزانە دەکەین، کە هەرەشە لە سەقامگیری ناوچەکە و هەریمەکە دەکەن. بەلام ئیمە باوەرمان بەو نییە، کە هیزی سەربازی وەلامی ئالینگارییەکانی ناوچەکە بێت. هەرەها، ئیمە پشکنینی بەتال و هاوکاری بێ بنەما نادەین بە هاوبەشەکانمان لە رۆژەلاتی ناوەراست بۆ بەدواداچوونی سەربازی و سیاسی کە بە پێچەوانەی بەرژەوێندی و بەهاکانی ئەمریکا بێت. هەر بۆیەش ئەمریکا لە ئۆپراسیۆنە سەربازییەکانی یەمەن کەشایەو و پشنگیری هەولەکانی نەتەوێهەگرتووێکانی بۆ کۆتایهێنان بە جەنگ لە وڵاتە کرد. ئامانجی ئیمە پشنگیریکردن لە زیاتر تەشەنەکردن گرژییەکانی ناوچەکە و درووستکردن ژینگە و دەرفەت بۆ خەلکی سەرئاسەری رۆژەلاتی ناوەراست بۆ دۆزینەوهی ئاواتەکانیانە.

هەرەها، بەردەوامدەبین لە بنیاتنانی هاوبەشیکردن لە ئەفریقا، وەبەرھێنان لە کۆمەڵگە مەدەنی و بەهێزکردن پەيوەندی سیاسی، ئابووری، کلتووری لە مێژینە. ئیمە هاوبەشی لەگەڵ وڵاتانی پێچەوانە و خێرا گەشەسەندووی ئابووری ئەفریقا دەکەین. تەنانتە هاوکاری پشکنیشی ئەو وڵاتانەش دەکەین، کە بەدەست حکومرانیی خراپ، تەنگانە ئابووری و تەندرووستی و ئاسایشی خۆراکەو تووشی تەنگوچەلمە و ئاستەنگ بوون، پەتای جیهانی (پاندامیک) کیشەکانی قوولتر کردووەتەو. ئیمە کار بۆ کۆتایهێنان بە کوشندەترین مەملەتیکانی کیشورەکە و رێگریکردن لە دەسپێکردنەوهی مەملەتیەک و دەرکەوتنی دانەپەکی نوێ دەکەین. لەهەمانکاتیشدا هەولێ بەهێزکردن پابەندبوونمان بە گەشەپێدان، ئاسایشی تەندرووستی و بەردەوامیدانی ژینگە و پشکەوتنی دیموکراسی و کاری یاسا دەکەین. ئیمە یارمەتی گەلانی ئەفریقا دەدەین بۆ بەرەنگاربوونەوهی ئەو هەرەشانە بەهۆی گورانی کەشووێ، تووندپەوی و تووندتیزی درووستبوون، هەرەها لە بەرامبەر کاریگەری دەرەکی بێ ئەنجامدا، پشتیوانی لە سەربەخۆیی ئابووری و سیاسییان دەکەین.

زیاتر لەمەش، جگە لە دووبارە پابەندبوون بە هاوبەیمانی و هاوبەشیەکانمان، ئەمریکا جاریکی دیکە هاوکاری نیوئەولەتی بۆ جیهانیکی باشتر، سەلامەتتر و ئاوەدانتر زیاتر دەکات. هەرەها، ئیمە بەخێرای دەجووڵینەو بە ئۆپە پێگە سەرکردایەتیمان لە دامەزرێوە نیوئەولەتیەکاندا بەدەست بەهێزین و لەگەڵ کۆمەڵگە نیوئەولەتیدا بەشداری چارەسەرکردن قەیرانی کەشووێ و ئالینگارییە هاوبەشەکانی دیکە بەکەین. ئیمە پشنگر دووبارە گەڕایینەو ناو رێکەوتنی کەشووێ و پاریس و نێردراویکی تاییەتی سەرۆکایەتیمان بۆ کەشووێ و دیاریکردووە، یەکەم هەنگاویشیمان بەرەو گەڕاندنەوهی سەرکردایەتیمان و کارکردن لە پال ئەوانی دیکەدا بۆ بەرەنگاربوونەوهی ئەو مەترسییە زۆر خێرایە، کە بەهۆی بەرزبوونەوهی پلە گەرماو درووستبوو. قەیرانی کەشووێ و چەند سەدەپەکی خایندووە تاوێکو درووست بوو. تەنانتە ئەگەر وەلامدانەو بەکی خێراش هەبێت، لە سالانی داھاتوودا ئەمریکا و جیهان ئەزموونی زیادبوونی کەشووێ سەخت و ناریک و فشاری ژینگە دەکەن. بەلام، ئەگەر ئیستا لە کارکردنماندا شکست بخوین، دوا دەرفەتمان بۆ هەلگەپانەوهی خراپترین دەرئەنجامەکانی گورانی کەشووێ بۆ سەر تەندرووستی خەلک، ئابووری، ئاسایش و هەسارەکەمان لەدەست دەدەین. بۆیەش گوران بەرەو وزە پاک دەکەینە کۆلەکی ناوێندی هەولەکانمان بۆ گەپانەو و چاکبوونەوهی ئابووریمان لە نیوئۆی ئەمریکا لەمەو، کە هەم خۆشگوزەرائی نیوئۆی و هەم مەتانی نیوئەولەتی وەکی سەرکردایەتیکردن ئەجیندای گورانی کەشووێ و جیهان بنیات دەنێت. هەرەها، لەمانگەکانی داھاتوودا، ئابووریی گەورەکانی جیهان قایل دەکەین و کۆیانەکەینەو بۆ ئەوهی بەدوای بەرزکردنەوهی ئاستی توانای هەموو نەتەوێکان بە ئەمریکاشوێ بۆ نزمکردنەوهی خێرای دەرپەپاندن و بلابوونەوهی کاربوون لە جیهاندا بگەپین. لەوکاتەشدا ئاستی خۆپاکی بۆ گورانی کەشووێ و لە نیوئۆی ئەمریکا و وڵاتانی لاوازدا بەرزتر دەکەینەو. لەگەڵ هەموو ئەو هەولانەشدا، ئیمە هاوکاری وڵاتانی هاوبەشمان لەسەرئاسەری جیهان بۆ خۆگونجاندن و کەمکردنەوهی کاریگەرییەکانی گورانی کەشووێ دەکەین. هەرەها، ئیمە ئامادە دەبین بۆ داپنکردن یارمەتی مرۆپی و گەشەسەندن گەلان و کۆمەڵگەکان، کە بەهۆی کارەساتە سرووستییەکانەو کاریگەرییان کەوتووێتە سەر و لەسەر دەبێت.

هەرەها، ئیمە لەگەڵ کۆمەڵگە نیوئەولەتی پەيوەست دەبین بۆ بەرەنگاربوونەوهی ئەو هەرەشە بەردەوامانە وەکی پەتای کۆفید-19 و نەخۆشیە گوازرێوەکانی دیکەو، کە توانای بەجیهانیبوونیان (پاندامیک) هەبێ. ئیمە لە رێخراوی تەندرووستی جیهانی پشنگەکی و سەرکردایەتی بۆ کاری ریفۆرم و بەهێزکردن رێخراوێک دەکەین. هەرەکو کاریش بۆ چاکسازی و پشنگەستی دامەزرێوەکە و رۆلی نەتەوێهەگرتووێکان لە بەرەنگاربوونەوهی پەتای جیهانی (پاندامیک) و خۆتامادەکردن بۆ داھاتوو دەکەین. لە ئیستاو، ئیمە دەستمانکردووە بە کۆکردنەوه و ھارمۆنیکردن وەلامیکی نیوئەولەتی بۆ کۆفید-19 بە هاوبەشیەکی ماددی 2 تریلیۆن دۆلاری بۆ کۆفکس لەگەڵ بەلیندان بەداپنکردن 2 ملیار دۆلاری دیکە لە مانگ و سالانی داھاتوو. ئەمریکا هاوشانی نەتەوێهەگرتووێکان، G20 و G-7 و یەکیتی ئەورووپا و دامەزرێوە و رێخراوێک هەریمەییەکانی دیکە، لەرێگە ئەجیندای ئاسایشی تەندرووستی جیهان و لەگەڵ دامەزرێوە داراییە نیوئەولەتیەکان کار بۆ داپنکردن و پشکیشکردن پێداویستی پزیشکی زۆر پێویست و دەستگەپشتن بە دیاریکردن نەخۆشیەکان و چارەسەرکردن و داپنکردن فاکسین دەکات. ئیمە لەگەڵ دامەزرێوە و کەسانی دیکەدا بەشداری بەرەنگاربوونەوهی ئەو ئالینگارییە گەورانە دەبینەو، کە بەهۆی پەتای جیهانییەو (پاندامیک) وە دەرکەوتوون. لەوانەش کەلەکەبوونی قەرز، زیادبوونی هەژاری، خراپبوونی ئاسایشی خۆراک و خراپبوونی تووندتیزی لەسەر بنەمای رەگەز، ئیمە کار بۆ بووژاندنەوهی فراوانکردن تەندرووستی جیهانی و بناخە ئاسایشی تەندرووستی بۆ هەموو گەلان دەکەین، ئەویش بە کەمکردنەوهی

مهترسی کارهسانی بایولۆجی له داهاتوودا جا ئەگەر به سرووشتی رووبادات یان بەرئیکهوت یاخود به ئەنقەست بێت.

بەرژەوهەندییەکانی ئەمریکا له نیوۆخۆدا و له ئەمریکا بەپێشخستنی ژیان لەسەر ئاستی جیهان بەهێزەدەبێت. هێزی ئیلمە چەندجار زیاد دەکات، کاتیکی هەولەکان بۆ دەستنیشانکردن و بەره‌نگاریبوونەوهی ئاستەنگی هاوبەش یەکدەخەین. لەو کاتەشدا هاوبەشیکردن له بارگراوی و فراوانکردنی بازەهی هاریکاری و هاوئاھەنگی زیاتر دەبێت. ئیلمە لەرێگە ئازانسەکانی پەرەپێدان و ئامرازەکانی داراییەوه یارمەتی دەرەکی پێشکێشی سەرخستنی سەقامگیری جیهانی دەکەین و جیگرەوه‌ش وەک مۆدیولی پەرەپێدانی بەدیل پێشکێشی دەکەین. هەرۆه‌ها، ئیلمە وەبەرھێنان له بواریەکانی خۆراک، ئاسایشی ئاو، کشتوکال و نەهێشتنی نەخۆشی و پەرەپێدانی تەندرووستی گشتی و خۆراک دەکەین. ئیلمە کار بۆ دانیابوون له کوالیتیکی بەرز و هاوئاستی پەرۆه‌دەیی و دەرھەتی گونجاو بۆ هەموو مندالان و گەنجان دەکەین. ئیلمە کار بۆ بەرزکردنەوهی یەکسانیی رەگەزی، مافی هاوڕەگەزخواریەکان، ماف و تواناسازی ژنان وەک بەشێک له پابەندبوونی فراوانترمان بە گەشەیی ئابووری و پێکەوه‌بوونی کۆمەڵایەتی پێشەدەخەین. ئەویش بە بەرجەستەکردنی بەھاکانمان و پێشکەوتنی جیهان له رێگەیی باشترین رێگاکانی ئیلمە، هەواکاتیش راستەوخۆ بەدوای بەرژەوه‌ندی ئاسایشی نیشتمانی خۆمان دەکەوین. **بەگورتی، بەرنامەیی هاریکاری دەرۆه و هاوبەشیکردنمان هەم راستە و هەم کاریکی زیرەگانەیی و دەبێت ئەنجامبەدەین.**

نەتەوه‌یەگرتووەکان و رێکخراوە نیوودەولەتییەکانی دیکە هەرچەندە ناکامل بن، بەلام مانەوه‌یان پنیووست و سەرەتاییە بۆ پێشکەچوونی بەرژەوه‌ندییەکانمان. ئیلمە دووبارە بەشدار و ئەندامیکی تەواو کارا دەبین و کار دەکەین بۆ ئەوهی پابەندییە داراییەکانمان بەتەواوی و لەکاتی خۆیدا بەجێبھێنین. بەدرێژایی ماوەیەکی، کێشە گەرنەکانی وەک گۆرانکارییەکانی کەشوهەوا، ئاسایشی تەندرووستی جیهانی، ئاسایش و ئاشتی، وەلامدانەوهی مەرۆیی و بووژاندنەوهی دیموکراسی و مافی مەرۆف، پەییوەندی دیجیتالی و بەرپۆه‌بردنی تەکنەلۆژی و حکومرانی تەکنەلۆژی، گەشەپێدانی بەرەدەوام و گشتگیر، ئاوارەبوون و کۆچکردنی زۆرەملی پنیووستیان بەهاریکارییەکی چاکسازییەکی دامەزراوەیی کاریگەری جیهانیی هەبە. ئەمریکا دەخواریت رۆلی خۆی له سەرکردایەتیکردنی رێکخراوە فرە لایەنەکاندا دەستپێکاتەوه. هەرۆه‌ها، دەپەوچ ئەوه‌ش بلیت کە، ئەم دامەزراوانە بەرەدەوامن له رەنگدانەوهی بەها، ئاوات و نۆرمە جیهانییەکان و لەسەرەتای دامەزراندنەوه، کە 75 سال پێش لەمەوبەر سیستمی نەتەوه‌یەگرتووەکان چەسپاوە نەوه‌و کە ئێجندایەکی دەسەلاتخواری (دیکتاتور). له جیهانی قوولبوونەوهی بەرەکان و بەرەره‌کانیدا، ئیلمە ناھێلین ئەم شوپنە گەرنە و زیندووە بکەوین. لەکاتیکی دووبارە پەییوەندی بە سیستمی نیوودەولەتییەوه دەکەین، ئیلمە ئەو هەرەشە راستەقینە و وجودیانەش دەستنیشانەدەکەین، کە بەهۆی چەکی ئەتۆمییەوه درووستبووە. ئیلمە کۆتایی بەو پێشپڕکییە خەرجی چەک دەھێنین کە هەبە و دووبارە متمانەمان وەک سەرکردەیی کۆنترۆلکردنی چەک بەدەستدەھێنین و بلاوی دەکەینەوه. هەر بۆیەش بەو خیراییە بۆ درێژکردنەوهی پەیمانی دەستپێکی نوێ START لەگەڵ روسیا رۆیشتن. لەهەر شوپنیکیش بگۆنچیت، ئیلمە بەدوای ریکخستنی کۆنترۆلی نوێی چەکا دەکەوین. ئیلمە هەنگاو بۆ کەمکردنەوهی رۆلی چەکی ئەتۆمی له ستراتژی ئاسایشی نەتەوه‌ییماندا دەھاوێژین، لەکاتیکی دانیان له پاراستنی ستراتژییەتی ئیلمە بەسەلامەتی، ئاسایش و کاریگەر دەمینیتەوه، کە پابەندییە درێژخواریەکانمان بۆ هاوبەیمانەکانمان بەهێزی و باوەرپێکراوی دەمینیتەوه. هەرۆه‌ها ئیلمە لەگەڵ روسیا و چین دەچینە دیالۆگیکی مانادار لەسەر مەودای گەشەسەندنی تەکنەلۆژیی سەربازی، کە سەقامگیری تیکەدات.

نوینەکردنەوهی سەرکردایەتی بۆبوونەوهی چەک لەلایەن ئەمریکاوه گەرنە بۆ کەمکردنەوهی مەترسییەکان، کە چەکی کیمیاوی درووستی دەکات. هەرۆه‌ها لەگەڵ هاوبەیمان و هاوبەشەکانمان بەشێوهی دیپلۆماسییەکی بنەما بۆ دارپۆزاو کار بۆ دەستنیشانکردنی پڕۆگرامی ئەتۆمی ئێران و چالاکییە ناسەقامگیرییەکانی دیکە دەکەین. ئیلمە هیز بە دیپلۆماتیکارەکانمان دەدەین بۆ کارکردن شان بەشانی کۆماری کۆریا و ژاپۆن بۆ کەمکردنەوهی ئەو هەرەشەکانی لەلایەن بەرنامەیی ناوکی و مووشەکی گەشەسەندووی کۆریای باکوورەوه درووست بوون. هەرۆه‌ها، هەولەکانمان بۆ داخستنی شوپنی ماددە تیشکدەرەکان لەسەرئانسەری جیهاندا نوچ دەکەینەوه.

لەبەرەوپێشبردنی بەرژەوه‌ندییەکانی ئەمریکا لەسەر ئاستی جیهاندا، ئیلمە بژاردەیی زیرەکی و هۆشمەندانە و دیسپلینکراو سەبارەت بە بەرگری نیشتمانی و بەکارھێنانی بەرپرسیارانەیی هێزی سەربازیمان دیاری دەکەین. لەوکاتەشدا هەولێ بەرزکردنەوهی ئاستی دیپلۆماسی دەدەین. بەهێزی لەرووی سەربازییەوه بەمانای ئاسایش یاخود هاوتایە بە ئاسایش، کە ژینگەیی بەکلاکەرۆه‌یی بەرژەوه‌ندییەکانی ئەمریکایە. ئەمریکا هیچ کاتیکی دوو دل نییە لەبەکارھێنانی هیز، ئەویش لەکاتیکی بۆ بەرگریکردن له بەرژەوه‌ندی گەرنە نیشتمانی زیندوومان پنیووست بکات. ئیلمە هیز چەکارمان ئامادەبە بۆ دروستکردنی بەرەست بۆ دوژمنەکانمان و بەرگری له گەل و بەرژەوه‌ندی و دوستەکانمان. هەرۆه‌ها، ئامادەبە بۆ شکستھێنان بە ئەو هەرەشەکانی درووست دەبن. **بەلام بەکارھێنانی هێزی سەربازی دواپین ویستگە و هەوارگەمان دەبێت ئەک یەکەم بژاردە، دیپلۆماسی، پەرەپێدان و دەولەتکاری و ئابووری، ئامیز و ئامراز پێشەنگی سیاسەتی دەرۆه‌یی ئەمریکا دەبێت.** تەنیا له دۆخیکی هیز سەربازی بەکاردەھێنریت، کە ئامانج و ئەرکەکانی بەروونی ئاشکراپن و بەدەست بێت. ئەویش لەکاتیکی هیز لەگەڵ سەرچاوەی گونجاو وەک بەشێک له ستراتژیی یەکی پارچە لەگەڵ بەها و یاساکی ئیلمە یەکیگرتیەوه و بەرەزامەندی گەلی ئەمریکا بێت. له نەریتی بەهیزی ئیلمە، بپارەکان بۆ کۆنترۆلکردنی مەدەنی له پەییوەندییەکی

تندرووستی سهربازی و کومه لگه وه سهرچاوه ده گرت. ههروهه، کاتیک هیز پيوسته، ئيمه هاوشان و له پال هاوبه شه نيوخوي و نيوده و له تيبه كاندا بو به هيز كردنی کاریگه ری و شه رعیه ت له هه ر شوپنیک گونجاو بیت دایده مه زرینین و دایده به زرینین، ئه ویش به هاوبه شیکردنی بارگرانی و وه به رهینان له ئه وانی دیکه بو سهرکه وتن.

به رگریکردن له ئه مریکا مانای دانانی کاری له پینشینه ی روون و ئاشکرایه له ناو بودجه ی به رگریدا، یه که مجار و پینش هه موو شتیک به رده و امده بین له وه به رهینان له و که سانه ی که له هیزه خوبه خشه کانمان خزمه ت ده که ن. ئیمه بو خیزانه کانیشیان وایه. ئیمه به رده وام له ناماده باشیدان و دنیایان له وه ی هیزه چه که داره کانی ئه مریکا باشتترین هیزی مه شقیپیکراو و پرچه ککراوی جیهان بمینیته وه. له به رامبه ر ئالینگاریه ستراتژییه کاندا وه ک خوسه پاندنی زیاتری چین و ناسه قامیگری رووسیا، به به کارکردن له گه ل کونگریسدا ئیمه پیکهاته، توانا، قه باره و ستراکچهری گونجاوی هیز هه لده سه نگینین. ههروهه به جه ختکردنه وه مان له گواسته وه ی سیستمی کونی (میراتی) چه کی پیویست بو ئازادکردنی سهرچاوه کان و وه به رهینان له ته که نه لوژیای و توانا کاندا ده که بن، که له داها توودا به رزه وه ندی سهربازی و ئاسایشی نه ته وه ییمان دیا ریده کات. ئیمه پرؤسه ی به ره پیدان، تاقیکردنه وه، به ده سه تیه نان و پاراستنی ئه م ته که نه لوژیایانه ده گوازیته وه. دنیاییش ده ده یین، که هیزی ته واو و لیبروا مان بو یه کبوون و کارکردنیان په یادا کردوه. ههروهه، ئیمه چوارچووه ی ئه خلاقی و نورمی دنیابوون له به کارهینانی ئه م ته که نه لوژیانه به به رپرسیاره تیه وه داده ریژین. ئیمه لیئاته وویی هیزه کانی ئوپراسیونه تایبه ته کان ده هیلینه وه بو جه ختکردنه وه له سه ر وه لمانده وه ی قه یران و کاره له پینشینه کانی رووبه رووبوونه وه ی تیروریزم و جه نگی نااسایی و ئه رکه کانیا ن. ههروهه، توانا کان بو پینشبرکی باشتر و ریگریبه کان له کرداره ناوچه کانی خوله میشی گه شه پیده ده یین. له پینشدا وه به رهینانه کانی به رگری له بواره کانی خوراگری که شوه وا و وزه ی پاکدا ده که بن و کار بو دنیابوون له وه ی ده که بن که وه زارته به رگری شوپنیک راسته قینه ی هه لی یه کسان و خزمه تکردن بیت. ده بی دلیا بینه وه که ئه ندامانی خزمه تگوازی ئیمه رووبه رووی جیاکاری، سزا و ده ستریزی سیکی نه بوونه ته وه و نابنه وه.

نابیت و ناکریت ئه مریکا خه ریکی "شه ری هه تا هه تایی" بیت، که گیانی هه زاران که س و تریلیون دولا ری تیچووه. ههروهه، به شیوه یه کی به رپرسیارانه کار بو کوتایهینان به دریژترین جه نگی ئه مریکا له ئه فغانستان ده که بن. له هه مانکاتیشدا ده بیت دنیاییان ئه فغانستان دووباره و جاریکی دیکه نابیته وه په ناگه یه کی ئارام بو هیزشی تیرورستی له دزی ئه مریکا. له شوپنی دیکه ش، ئیمه شوپنی خومان بو رووبه رووبوونه وه ی به رامبه ره کانمان و به رگریکردن له به رزه وه ندیه کانی خومان جیگیر ده که بن و شان به شانی هاوبه شه کانمان کار ده که بن و ناماده بوونی ئیمه له زه رای هیندی و ئه وروپا به هیزتر ده که بن. له روژه لاتی ناوه راست تاوه کو ئاستی پیویست بوونی سهربازیمان به راست داده نیین. ئه مه ش بو تیکدانی توپه تیرورستی نیوده و له تیه کان و ریگرتن له ده ستریزییه کانی ئیران و پاراستنی به رزه وه ندیه کانی دیکه ی زیندوو و ده گمه نی ئه مریکا پیویسته. پیداجوونه وه ی جیهانی بوسچهر GPR ریبه ری ئه م بژاردانه یه، دنیایی له پاراستنی ئامانج، به ها و سهرچاوه ستراتژییه کانمان ده دات. ههروهه، ئیمه ئه م هه موارکردنه وه یه بو سه لامه تی کارمه ندانمان به راویزی نریک له گه ل هاوبه ش و هاوکاره کانمان ته نجامده ده یین.

به و شیوه یه ی به لینمان داوه، که شوپنی خه لکی ئه مریکا و به تایبه تی چینی خیزانی کارکه ری ئه مریکا له سه نته ری ستراتژی ئاسایشی نه ته وه ییماندا یه، پیویسته سیاسه ته کانی ئیمه ره نگدانه وه ی راستیه کی بنه ره تی بیت، ئه ویش ئه وه یه که له جیهانی ئه مریدا "ئاسایشی ئابووری، ئاسایشی نه ته وه ییه"، ههروهه هیزی چینی ناوه ندی ئه مریکا پرپه ی پشتی ئه م نه ته وه یه و به رزه وه ندیه کانی ئه مریکا راگرتوه. هه ر له به ر ئه م هویه ش سیاسه تی بازگرانی و ئابووری نیوده و له تیمان خزمه ت به هه موو ئه مریکیه کان ده کات نه وه کو ته نیا چینیکی دیاریکراو و چینیکی زور کم. سیاسه تی بازگرانی ئیمه گه شه به چینی ناوه ندی ئه مریکا ده دات و هه لی کاری نوو و باشتر ده ره خسینیت، ده ستی کار (کرئ) به رزبکاته وه و کومه لگه به هیزبکات. ئیمه دنیاییش ده ده یین، که یاسا کانی ئابووری نیوده و له تی له به رامبه ر ئه مریکا دژ و لار نه بیت. ئیمه یاسا به رده سه ته کان جیه جیده که بن و یاسای نوو ده رده که بن بو به رزکردنه وه ی دادپه روه ری. دنیاییش ده ده یین له باره ی ئه و گه شه کردنه وه ی ئیمه که له ریگه ی بازگرانی نیوده و له تی، ئالوگوری بازگرانی و سیاسه تی وه به رهینان بو ماوه یه کی دریزخایه ن و به وپه ری ئارامی و یه کسانی پینشکیش ده که بن. ئیمه له گه ل هاوکاره کانمان کار بو ریفورم و چاکسازی له ریخراوی بازگرانی جیهانی ده که بن، ئه مه ش بو پالپشتیکردنی هه لی کار له ئه مریکا و ئه و به هایانه ی له سه رانسه ری جیهان له گه ل ملیونان که س هاوبه شیمان هه یه، له وانه ش مافی کریکار و کار، ده رفه تی یه کسان و سه ره پرشتی ژینگه. ئیمه ته نیا به دوا ی ئه و مامه له بازگرانیبه نویانه که وتووین و ده که وین، که وه به رهینانیا ن له کریکاران و کومه لگه ی ئه مریکیدا کردوه. ههروهه، ئیمه له گه ل نه ته وه کانی دیکه گفتوگو ی ده رفه تی گونجاو بو کریکارانی ئه مریکا و بازگرانی بچوو و مامناوه ند ده که بن، ته نانه ت به رده و امبوونمان بو دنیابوونه له وه ی هه موو کومپانیا ئه مریکیه کان بتوانن له ده ره وه به سه رکه وتووپی کیپرکی بکه ن. ئیمه گرووی کریکار و ژینگه ییمان ده بیت و له سه ر میزی گفتوگو له هه موو ریکه وته ئابووریبه کان جه خت له سه ر به رزکردنه وه ی کار و پاراستنی ژینگه ده که ینه وه. ههروهه، ئیمه له گه ل گه لانی دیکه کار بو بردنه پیشه وه ی سیستمیکی بازگرانی نیوده و له تی ده که بن، که جیهان بگوازیته وه بو وزه ی پاک و خاوین. ئیمه دنیایی ده ده یین له سیاسه تی ئابووری نیوده و له تیمان و سیاسه تی نیوخوی خومان بو پالپشتی کریکاران، بازگرانی بچوو و ژیرخانی به هیز و به کخسته وه ی پیوانه کان بو به ره نگار بوونه وه ی ئالینگاریه کانی گواسته وه و گه یاندن. ئیمه پابه ندبوونی

خۇمان بەھابەھەشەكانمان لە كەرتى تايەت بۇ پەرەپىدانى وەبەرھىنان و كەران بەدواى رەخساندى ھەلى وەبەرھىنان بۇ كۇمپانيا ئەمريكيەكان لە ولتاتانى پىشكەوتوو دووپات دەكەينەو وەدابيندەكەين. ھەروەھا ئەولەويەتى ئىمە بۇ ئاشكرىكرىدن، پىشكەوتوو بەرپووردى شۇكى ئابوورى جىھان، كە بەسەختى كارى كرىدووتە سەر خىزانە ئەمريكيەكان.

لەكاتى قەيرانى ھەمەچەش و جۇراوجۇردا، پىويستە ئىمە ئەو بەناسينەو كە ھىزمان لەدەرەو پىويستى بە ئەمريكا ھەيە كە لەنيوخۇدا باشتەر و بەھىزتر بنىات بنىتەو. ئابوورىيەكى نەتەويى داينامىكى گىشتگر و داھىنەر لەگەل گەشانەو ھى دانىشتوان زۇرگىنگە بۇ بەرژەو ندىيەكانى ئەمريكا و پىويستە نوچ بىرئەو. ئەمەش لە وەلامدانەو بەكى بەكلاكەرەو ھى تەندرووستى گىشتى و قەيرانى ئابوورى دەستپىدەكات، كە بەھوى قەيرانى كۇفەيد-19 بىلەو بووتەو. ستراتىژى نەتەويى ئىمە بەو 12 بنەما كىردارىيە سەرۇك بايدن لە دوو رۇژى يەكەمدا لە سەنتەرەكانى نووسىنگەكەيدا بۇ گەپاندەو ھى متمانە لەگەل گەلى ئەمريكادا دەرپىرد. لەوانەش: سەلامەتى، كارىگەرى و ھەلمەتى كوتانى گىشتگر و دۇزىنەو ھى چارەسەر بۇ نەخۇشى گوازراو لە رىگەى دەمامكدانان و پىشكەين و زىادكردنى ھىزى كارى تەندرووستى گىشتى و كۇكردنەو ھى داتا بەشپو بەكى باشتەر. ئىمە يارمەتى خىرا و بەپەلە زىاد دەكەين، راھىنان بە كارى بەرھەمھىنانى بەرگى دەكەين و كار بۇ سەلامەتى قوتابخانەكان و بازىگانى دەكەينەو و ھەولى بەرركردنەو ھى ئاستى سەلامەتى گەشتكرى دەدەين. ھەولەكانمان بۇ چارەسەر كرىدن و تىپەراندنى كۇفەيد-19 فۇكوس دەخاتە سەر پاراستنى ئەو كەسانەى زىاتر لە مەترسىدان. ئەويش دەبىتە ھوى پىشكەوتنى دادپەرەو ھى. ھەروەھا، پەيوەندىكرىدن بە رىنمايى تەندرووستى گىشتى باوہپىكرىو بە رابەرايەتى زانست بۇ دەستپىشانكرىدن و رەواندەو ھى قەيرانى دارايى، لەگەل كۇنگرىس كار بۇ داينكرىدن ھەسانەو ھى بەردەوام بۇ كرىكاران، خىزان، بازىگانى بچوو و كۇمەلگەكان دەكەين، ھەروەھا دەستدەكەين بەو بەرھىنانى دىرژخايەن بۇ رەخساندىن ملىۇنان كارى نوچ لەبوارى ژىرخانى ئابوورى، بەرھەمھىنان و تەكنەلۇژيا و گىنگى پىدان.

پىويستە لەماوہەكى كورتدا ھەنگاوى خىرا بۇ باشبوون و گەپانەو ھى رەوشى ئابوورى بنىين. ھەروەھا پىويستە ئەو دەرغەتە مىژوويەى بەدەمماندايە بۇ بنىاتنانى ئەمريكايەكى بەھىز و ئاسايش لەماوہەكى دىرژخايەندا بقۇزىنەو. بۇيە ئىمە ئامادەكارى دەولەتى فیدرالى و ناوخۇ بۇ چارەسەر كرىدى نەو كە تەنيا ئەم بەتايە، بەلكۇ ئامادەكارى بۇ پەتاي داھاتوو بنىات دەنئىن و بەھىزترى دەكەين. كاردەكەين بۇ گەپاندەو ھى سەركرىدایەتى ئەمريكا لەسەر تەندرووستى جىھانى و ئاسايشى تەندرووستى، ھەروەھا بنىاتنانى ئامادەكارى گىشتگر و تواناي بە كۇمەل لە جىھان بۇ دۇزىنەو ھى و ئاشكرىكرىدن خىراى نەخۇشىيە گوازراوكان و ھەرەشەى بايۇلۇجى. لەگەل ئەو ھەشدا، وەبەرھىنان لە كۇگای گىنگ و دلنباوون لەو ھى زىجىرەى داينكرىدن بۇ دەرمان، كەلوپەلى پىزىشى و ماددە پىزىشى گىنگەكانى دىكە ئامادەيە، چونكە لەكاتى قەيراندا زۇر پىويستىن و پىشت بە تۇرەكانى دەرەو نەبەستىن كە زۇرجار تووشى كىشە دەبن. ھەروەھا ئابوورىمان زىاتر بەھىزتر و نەرمتر دەكەين تا بۇ خۇگونجاندىن لەگەل شۇكى جىھانى ئامادە بىت، لەوانەش وەك شۇكى پەتاي كۇفەيد-19 و ئەو گورپانكارىيائەى بەھوى گورپانى كەشوو ھوا روودەدەن.

لە راستىدا، بنىاتنەو ھەيەكى باشتەر پىويستى بە گىرپەستىكى كۇمەلپەتتى نوچ ھەيە، كە بنەماى مامەلكرىدى لەگەل چىنى كرىكارانى ئەمريكا و خىزانەكانىان لە ھەموو كاتىدا لە پىشەنە بىت، نەو كە تەنيا لە كاتى قەيران و كرى ياخود ھەقەستى كاركرىدن زىاتر بىرئەت، بەلكوو دەبى خزمەتى زىاتر بىرئەت و شوپنى كارى دادپەرەو ھى و پارىزراويان بۇ داين بىرئەت. ئىمە كارى نوپكارى و بنىاتنان بۇ داھاتوو ئەمريكا دەكەين، لە ھەموو ئەمريكادا بەھىزترىن ھىز دامەزىنن بۇ بنىاتنانى ژىرخانىكى مۇدىرن و دلنباوون لە وەبەرھىنانەكانمان بۇ بنىاتنانى كارى باش و بەكگرتوو، كە بىتە ھوى فراوانبوونى چىنى مامناو ھىد لە كۇمەلگەدا.

ناو ھى ئەم ئەجىندايە بنىاتنانى داھاتوو بەكى دادپەرەو، خۇراگر و وزەى پاكە، كە زۇر بەپەلە پىويستە بۇ دوورخستەو ھى ئەو مەترسىيائەى ئىستا بەھوى قەيرانى كەشوو ھواو ھەن. ئەنجامدانى ئەمەش گىنگ و لە پىشەنە بە بۇ بىلەو كرىدەو ھى پىشكى داھىنان، گەشەكرىدى ھەلى كارى زۇر بەرز و دلنباوون لە پىشەرەو ھىكرىدى ئەمريكا لە چەند دەيەى داھاتوو دا. ئىمە، بەشپو بەكى بەرچاو وەبەرھىنان لە توپىنەو و پەرەپىدان و بىلەو كرىدەو ھى تەكنەلۇژيادا زىاد دەكەين، كە دەبىتە ھوى ھىزدان بە داھاتوو كەمكرىدەو ھى دوانە ئۇكسىدى كاربون و پىشت بەستىن بە كاربون، كە ئەمەش ئەو ھى ئىمە بەدوايدا دەگەپىن و بۇ كاركرىدن تىيدا رىبەرايەتى و سەركرىدایەتى جىھان دەكەين. ھەروەھا لەويش داھىنانى ئەمريكا دەتوانىت ھەلى كار بەرھەمبەھىنىت و خواست و پىداويستى بازارى جىھان پىر كاتەو. ئىمە سەرچاوەكانى داينكرىدى فیدرالى بۇ بازىدان و دەستپىكرىدى خواستى تەكنەلۇژيائى وزەى خاوين (پاك) و گىنگى وەك ئۆتۇمبىلى كارەباي بەكاردەھىنن. ھەروەھا، ئىمە پىشەنەى لە گەشەى خىراى بىلەو بوونەو ھى وزەى نوچ (خاوين) دەكەين و وەبەرھىنان لە ژىرخانى ئاوهو ھى دۇستى ژىنگە و بنىاتنانى ژىنگە بەكى خۇراگر بۇ گورپانى كەشوو ھوا و نوپىكرىدەو ھى تۇرى وزەى ئەمريكا و پىشەنەى سەركرىدایەتى نۆدەولەتى دەكەين بۇ ھاندانى ولتاتانى دىكەى جىھان ھەمان كار كەن. فراوانتر لەمەش، ئىمە لە لووتكە و لىواری داھىنانەكانى ئەمريكا بۇ باشتەر كرىدى ژيانى ھەموو ئەمريكايەكان بەردەوام دەبىن. ئىمە وەبەرھىنانەكانى زانست و تەكنەلۇژيا دوو ھىندە دەكەين، لەوانەش توپىنەو و پەرەپىدان، بناخەى پىشەركى تەكنەلۇژى و ژىرخانى بەرھەمھىنان و درووستكرىدى نۆخۇبى بۇ بەدواداچووونى چەندىن ئامانجى ستراتىژى نەتەويى لە بوارەكانى ئابوورى، تەندرووستى، بايۇتىك، وزە،

ئاوھەوا ۋە ئاسايىشى نىشتىمانى پىشكىشىدەكەين. ئىمە بە ۋىبايەۋە پارىزگارى لە ۋەبەرھىنانى خۇمان بۇ درىژەدان بە سوود ۋە قازانچى ستراتېژىمان دەكەين. ئىمە ھىزى كارى زانست ۋە تەكنەلۇژىمان فراوانتر دەكەين، ئەۋىش بە ۋەبەرھىنان لە پەروەردە سىم STEM، كە لە ئىستادا ئەمىرىكا ئەۋ زەمىنەبەي لە دەستداۋە. ھەروھە، ھەۋلى گەراننەۋەي ھىزى مېژۋوبى گەلەكەمان بە دۇنياۋون لە سىياسەتى كۆچكردنمان لە رىگەي باشكردن ۋە بە ئەنجامگەياندى دۇزىنەۋە باشترىن ۋە گەشاۋەترىنى جىھان بۇ خۇپندن ۋە كار ۋە مانەۋە لە ئەمىرىكا دەدەين. ئىمە بىناتى ژىرخانى دىجىتالى سەدەي 21 دروستدەكەين، لەۋانەش دەستگەيشتن ۋە دابىنكردنى خىراترىن ھىلى ئىنتەرنىتى جىھانى ۋە ئاسايىشى تۇرى پەيوەندى نەۋەي پىنچەم G5. ئىمە دەگەرپن ۋە گەشتەكانى بۇشايى ئاسمان بۇ بەرژەۋەندى مۇۋفابەي دەدۇزىنەۋە. ھەروھە گەران ۋە چالاكىيەكانمان لە بۇشايى ئاسمان بۇ سەلامەتى، سەقامگىرى ۋە ئاسايىشى فەزا بەكاردەھىنن. ئىمە پىۋانەكانى تەكنەلۇژىي دەركەۋتوۋ بۇ بەھىزكردنى ئاسايىش ۋە پىشېركى ئابوورى ۋە بەھاكانمان پىكدەھىنن ۋە پىشكىشى دەكەين. ھەروھە، لە سەرانسەرى ئەم دەستپىشخەرىيەدا ھاۋبەشى ۋە ھاۋبەمانى لەگەل دۇست ۋە ھاۋرې دىموكراتىيەكان بۇ زىادكردنى بەرژەۋەندى ۋە پىشېركى گىشتى دەكەين. ئىمە بىكەي زانستى ۋە تەكنەلۇژى خۇمان بەھىز دەكەين، كارە لەپىشەنەكانمان دابىنكردنى ئاسايىشى سايبەرى، بەھىزكردنى تۋانكان ۋە ئامادەباشى ۋە خۇراگىرمان بۇ بەرژكردنەۋە ۋە كەمكردنەۋەي بۇشايى سايبەرىيە. پىۋىستە لەسەر حكومەت بەبەكەۋە ۋە پىكەۋە كار بۇ بەرژەۋەردن ۋە ھاۋبەشىكردنى مەترسىيەكان ۋە ھاندانى ھاۋئاھەنگى ئىۋان كەرتى تايبەت ۋە گىشتى لە ھەموو ئاستەكاندا بكات، ئەۋىش بۇ ئەۋەي ژىنگەبەكى پارىزاۋ ۋە ئارامى ئۇنلاين بۇ ھەموو ئەمىرىكىيەكان بىنات بىت. ۋەبەرھىنانەكانمان لەژىرخانى ئابوورى ئەۋ كەسانەدا فراوانتر دەكەين، كە پىۋىستن بۇ ئەۋەي بەشپەۋەبەكى كارىگەر بەرگى لە نەتەۋە لە بەرامبەر چالاكى زىانەخش ۋە ھىزى سايبەرىدا بكەين. ئەمە دەرفەتپىش بۇ ئەمىرىكىيەكان لە باكراۋندى جۇراۋجۇردا دەخولقپىت كاتىك بىكەبەكى بەھەرى بى ھاۋتا بىنات دەننن. ئىمە پەيوەندى ۋە پەيوەستىۋونمان بە پەيوەندى ئىۋدەۋلەتى لەسەر كىشەي سايبەرى نوچ دەكەينەۋە ۋە شانبەشانى ھاۋبەش ۋە ھاۋكارەكانمان كار بۇ بىناتننى نۇرمىكى جىھانى نوچ لە بۇشايى سايبەرىدا دەكەين، ھەروھە ئىمە ئەكتەرە سەركىيەكان بە بەرپرس دەزانن بۇ تىكدان ۋە بچراندنى ياخود ناسەقامىگىركردنى چالاكى سايبەرى، بەشپەۋەبەكى خىرا ۋە گونجاۋ ۋەلامى ھىزىشە سايبەرىيەكان دەدەينەۋە، ئەۋىش لەرىگەي سەپاندنى تىجۋوبەكى بەردەۋام ۋە گەۋرەتر لە رىگەي سايبەرى ۋە ناسايبەرىيەۋە دەبىت.

بىناتنەۋەبەكى باشتر لە ئىمە ۋادەخۋازىت كە خۇمان پابەند بە بوۋزاندنەۋەي دىموكراسى خۇمان بكەين. ئاپدىكانى ئەمىرىكا بۇ دىموكراسى، بەكسانى ۋە فرەي، كە سەرچاۋەي بىنەرتى ۋە لەبن نەھاتۋى سوودبەخش بۇ ئەمىرىكا، بەلام ئەمانەمان پىنەدراۋە بۇبەش دەستگرتن ۋە باۋەشكردن بەۋ سوودانە بەۋاتى پابەندبوون بە بەلىنى دامەرزىنەرانى گەلەكەمان، بەھىزكردن ۋە نوچكردنەۋەي پىۋىستە ۋە ئاپدىي دىموكراسىمان دەدات. ھەروھە، دىموكراسى گىرنگە بۇ روۋبەروۋبوونەۋە ۋە چارەسەركردنى ئالىنگارىيەكانى ئەم كات ۋە قۇناخە. ئىمە شەپى سەركوتكردنى دەنگەران ۋە بىبەشەنەبوونى دامەرزەۋەي دەكەين. پىۋىستە بە شەفافی ۋە بەرپرسىارپىتپەۋە رەگى گەندەلى ۋە روۋبەروۋبوونەۋەي رۇلى شىۋاۋى پارە لە حكومەت ۋە سىياسەتمانداندا بدۇزىنەۋە. ئىمە پابەندى بە حكومى ياسا، گەراننەۋەي رىزگرتن لەجىكارى دەستۋورى دەسەلاتەكان ۋە سەربەخۇبى دەسەلاتى دادۋەرى، نوچكردنەۋەي باۋەر بە سىرووشتى دەزگاكانى جىبەجىكردنى ياسا فیدرالى، كۆمەلى ھەۋالگىرى، دىپلومات ۋە مەدەنى ۋە سوپا، گىرنگى گوتارى ئازاد ۋە ئازادى رۇزنامەگەرى ۋە مافى خۇپىشانان بەشپەۋەبەكى ئاشتىانە، مافى مەدەنى ۋە ئازادىيە بىنەرتىيەكانى دىكە دوۋپاندەكەينەۋە. لە كاتىكدا مىليۇن ئەمىرىكى ئازايانە روۋبەروۋى پەتاي كۇڭفید-19 بوونەۋە ۋە داۋاي دادپەرۋەرى رەگەزىيان دەكرد، بۇ بوونەۋەي پەتاكە ۋە قەيرانى ئابوورى بەتايبەتى لەسەر ئەمىرىكىيە رەش پىستەكان زىات دەركەۋت، بەراستپىش بىناتننىكى باشتر بە بى بەرەۋپىشچوون لە دادپەرۋەرى ۋە رەگەزىيا ناپەتە دى ۋە ئەستەمە. ئەمەش پىۋىستى بە چاكسازىيەكى قوول لە سىياسەتكردن ۋە سىستىمى دادۋەرى تاۋانكارىمان ھەيە ۋە ھەنگاۋى خىراى بۇ دەستبەركردنى مافى دەنگدان بۇ ھەموۋان ھەيە. بەلام ئەۋە ھەموو شىك نىيە ۋە بەس نىيە بۇ بەرەنگارىبوونەۋەي رەگەزىيەستى بە سىستىمىكارا، كە پىۋىستى بە كارى شىگىرانە بۇ چارەسەرى پىكھاتە، سىياسەت ۋە ئەۋ كىرارانە ھەيە كە بەشدارن لە بىناتنن ۋە دروستكردنى جىۋاۋى (بۇشايى) سامان ۋە جىۋاۋى تەندروۋستى ۋە ناپەكسانى لە دەستگەيشتن بە پەروەردە ۋە خۇپندن كە ئەۋ دەرتەنەنجانەي بەدوادا دىت.

ھەروھە، پىۋىستە ئىمە ئەۋەش لەبىر نەكەين، كە ئىمە گەلىكى كۆچبەرى بەھىزىن لەمال ۋە لە دەرەۋە ۋە بە جىۋاۋىيەكانمان دەناسرىنەۋە. پىۋىستە بەلىنەكانمان نوچ بکەينەۋە ۋەك پەناگەبەكى پەنابەر ۋە پابەندبوونمان بە پاراستنى ئەۋانەي ھانا بۇ كەنارۋەكانمان دىنن. ھەروپەش كۇتايىمان بە سىياسەتى دابرانى خىزانەكان لە ئىدارەي پىشۋو ھىنا ۋە باندكردنى سەفەرى جىكارپىمان ھەلۋەشانەۋە. ناتوانن ھەموو ئەۋ ئالىنگارىيەنەي لە سنوۋرەكانى باشۋورى ۋەلات روۋبەروۋيان بوۋىنەتەۋە لەشەۋ ۋە رۇژىكدا چارەسەر بکەين، بەلام دۇنيايى دەدەين لەۋەي كە ئىمە پىۋىستە پىۋىستەكى دادپەرۋەرانە بەپىي بەھاكانى خۇمان لەم پىرسەدا جىبەجىدەكەين.

دىموكراسىيەكى پىۋىستە ۋە بەردەۋام ھەموو جۇرە پالئەرىكى سىياسى بۇ توۋندتىزى بەھەموو شىۋەكانىيەۋە رەتدەكاتەۋە. سەرپەرى سەركەۋتى بەرچاۋ لەدۇرى تىرۋىزىمى ئىۋدەۋلەتى، بەلام ھىشتاش ھەپشەي پەرتەۋە ۋە بۇ سەر ئەمىرىكىيەكان ماۋە. توۋندپەروۋى ۋە توۋندتىزى ناۋخۇبى تەھدەي بىنەما سەركىيەكانى دىموكراسىمان دەكات ۋە داۋاي سىياسەتى پارىزگارى ۋە سەلامەتى گىشتىمان لىدەكات، لەھەمان كاتپىشدا بەھاكانمان بەرژدەكەينەۋە ۋە رىز لە ياساكانمان دەگىرن. دەبىت ئىمە درىژە بە رىگەي خۇمان بەدەين ۋە

خۇمان بگونجىن بۇ رووبەپووبوونەھەي تىرۇرېزىم، لەوانەش يەكخستنى سەرچاۋەكانمان بۇ رېگىرگرتن لە گەشەكردنى مەترسىيەكان. ئىمە ھەك حكومەتتىكى ھاۋناھەنگ و يەكگرتوۋى فېدرالى كار دەكەين بۇ ئەۋەي لە كۇنسىرتتىكى ھاۋبەشدا لەگەل دەۋلەت، ناۋخۇ، خېل، كەرتى تايبەت و ھاۋبەش بىئىيەكان رېزى تەۋاۋى ئامرازەكانى بەردەستمان بگرتن و بەكارىان بەيىنن. جىبەجىكردنى ياسا بەشئەيەكى بەھىز و تۋانا ھەۋالگىرىيەكان لەگەل ھاۋكارىيەكى بەھىز و ھاۋبەشكىردنى زانىارى گونجاۋ دەبىتە ھۇي ئامرازىكى گرتگ بۇ تىگەيشتن و روومالكردى ئەو تۋوندرپەوييە فراۋانەي ئەمپۇ ئەمىرىكا رووبەپوۋى بوۋەتەۋە. كارى ئىمە بەرگىرى لە دىموكراسى و لەكەنارۋەكانى خۇمان كۇتايى نايەت. دەسەلاتىخۋازى (دىكتاتورى) لە پەرەسەندن و رېپۇبلىكى جىھانىدايە، بۇيە ئىمە لەگەل ھاۋپەيمان و ھاۋبىرەكانماندا كار بۇ بوژاندنەھەي دىموكراسى لەسەرانسەرى جىھان دەكەين. ئىمە شان بەشانى ھاۋەلە دىموكراسىيەكانمان لە سەرانسەرى جىھان كار بۇ رېگىرگرتن و بەرگىرگرتن لە دەستدرىژىيە جىۋازەكان دەكەين. ئىمە لەگەل ھاۋپەيمان و ھاۋكارەكانمان پىكەۋە بەرەنگارى ھەرەشە نوپىيەكان دەۋەستىنەۋە، كە ئەۋانىش ئامانجىان دىموكراسىيەكەمان، دەستدرىژى بۇ سەر سنوورەكان، ھىرشى سايبەرى و بىلۋاكردنەھەي زانىارى نادرووست و دەسەلاتىخۋازى دىجىتالى بۇ بىئاتان و دەستكەۋتنى وزەيەكى زۇرتەر. ئىمە ئامانجى تايبەت لە بەرەنگارىبوونەھەي گەندەلى پەرەپىدەدەين، چۈنكە گەندەلى دەبىتە ھۇي بوگەنكردى دىموكراسى لەناۋەھە و زىاتر بەرەۋە چەكداركردى دەۋلەت لە لايەن ۋلاتانى دەسەلاتىخۋاز دەۋرۋات كە دەبىتە ھۇي بىپىكردى دىموكراسى. ئىمە بەھەمۋو شىۋەكانىيەۋە بەرگىرى و پارىژگارى لە مافەكانى مرۇف، دەستىشانكردى جىكارى و ناداپەرۋەرى و پەراۋىزخستن دەكەين. ئىمە رووبەپوۋى باج و سىپىكردنەھەي پارە دەبىنەۋە، كە يارمەتيدەرە بۇ نايەكسانى داھات، ناردنى پارە بۇ تىرۇرېزىم و دەرکەۋتنى كارىگەرى دەرەكى و دىپلۇماتى لەناۋخۇدا. ئىمە ھاۋناھەنگى بۇ بەكارھىننى ئامرازە ئابوورىيەكان بۇ بەھىزكردى و پىشخستنى بەرژەۋەندى ھاۋبەشمان دەكەين. ھەرۋەھا، پىكەۋە كار بۇ سەپاندنى تىچۋۋى راستەقىنە و سزاي ھەر كەسكى دەدەين، كە دەست لە پۇرسەي دىموكراسىمان ۋەرىدات. ئىمە لەگەل ھاۋبۇچۋونە دىموكراتەكانمان بەرگىرى لە زنجىرەكانى دابىنكردى رەخنەي باۋەپىكرۋا و ژىرخانى تەكەلۇژيا بۇ سەرخستنى وزەي پاك و ئامادەكارىيەكانى پىشۋەختە بۇ بىلۋاۋبوونەھەي پەتاي جىھانى (پاندامىك) دەكەين. ئىمە سەركرداپەتى بەرزكردنەھەي ئاستى نۇرمى ھاۋبەش و گرىبەستى نوچ لە بوارەكانى تەكەلۇژياي دەرکەۋتوۋ، بۇشايى ئاسمان، فەزاي سايبەر و ھەرەشەي بايۇلۇجى، تەندرووستى، كەشۋەھەۋا، ئاۋەھەۋا، ژىنگە و مافەكانى مرۇف دەكەين. ھەرۋەھا، ئىمە لووتكەيەكى جىھانى بۇ دىموكراسى رىكەدەخەين ئەۋىش بۇ دىلنباۋبون لە ھاۋكارى فراۋان لە نىۋان ھاۋبەش و ھاۋپەيمانەكانمان لەسەر ئەو بەرژەۋەندى و بەھايانەي لە دەستچۋون. پىكەۋە ئەم كارنامەيە بۇ بەھىزكردى بەرژەۋەندىيە بەردەۋامەكانمان و رىگە پىندانمان لە كىپىكى ستراتىژى لەگەل چىن ياخود ھەر گەلىكى دىكەدا بىت جىبەجى دەكەين و سەردەكەۋىن. بۇ ماۋەيەكى درىژخايەن، كارىگەرتىن رىگا بۇ ئەمىرىكا لە كىپىكى لەگەل ۋلاتى چىنى خۇسەپىن و دەسەلاتىخۋازدا ۋەبەرھىنان لە خەلكى خۇمان، لە ئابوورى و دىموكراسى ئەمىرىكادايە. گەپاندنەھەي متمانەي ئەمىرىكا و دوۋبارە جەختكردنەھەي لە بەرۋەپىشېردنى سەركرداپەتى ئەمىرىكا لە جىھاندا پىۋىستە. دىلنباي دەدەين ئەۋە ئەمىرىكايە ئەجىنداي نىۋەدەۋلەتى دادەپىژىت نەك چىن. شانبەشانى ئەۋانى دىكە كار بۇ ۋىناكردى نۇرم و رىكەۋتنامەي نوپى جىھانى دەكەين، كە دەبىتە ھۇي پىشخستنى بەرژەۋەندىيەكانمان و رەنگدانەھەي بەھاكانمان. بە پالپىشېكردىن و بەرگىرگرتن لە تۇرى بى ۋىنەي ھاۋپەيمان و ھاۋبەشەكانمان و بىئاتان لە ۋەبەرھىنانى بەرگىرى زىرەكدا، دەستدرىژىيەكانى چىن دەستىشاندەكەين و رووبەپوۋى ھەرەشەكان بۇ سەر ئاسايشى ھەمۋان و خۇشگوزەرانى و رىگاي دىموكراسىيى ژيانمان دەبىنەۋە.

ھاۋكات، بوژاندنەھەي كرۇكى بەھىزىۋونمان پىۋىستە كە لەئاستى پىۋىستىشدا نەبوۋە. لە زۇر ناۋچەي جىھاندا، سەركردەكانى چىن بەدۋاي بەرژەۋەندى ناداپەرۋەرانە ۋەرەفتاركردى شەپەنگىزانە و زۇردارانە دەكەون، كە دەبىتە ھۇي لاۋازكردى و پىشلىكردى ياسا و بەھاكانى سىستىمىكى نىۋەدەۋلەتى. كاتىك ھەلسوكەۋت و رەفتارى راستەۋخۇي چىن ھەرەشە لە بەرژەۋەندى و بەھاكانمان دەكات، ئىمە ۋەلامى ئالىنگارىيەكانى چىن دەدەينەۋە. ھەرۋەھا، ئىمە بەرەنگارى كىرگارى بازىرگانى نايەكسان و ناپاسايى و دىزى سايبەرى و كىرگارى گەندەلى ئابوورى دەبىنەۋە، كە نازارى كىرگارى ئەمىرىكا بدات و رىگىرى لە تەكەلۇژياي دەرکەۋتوۋ و پىشكەۋتوۋ بكات. ھەرۋەھا ژدى ئە ھەۋلانەي دەبىن كە بەدۋاي دامالنى بەرژەۋەندى ستراتىژى و كىپىكى تەۋەيىمانەۋە بىت. دىلنباي لە زنجىرەي دابىنكردى ئاسايشى تەكەلۇژى نىشتمانى و پىداۋىستى پىشكى دەدەين. ئىمە بەردەۋامدەبىن لە بەرگىرگرتن و گەبىشتن بە نۇرمە جىھانىيە ھاۋبەشەكان، لە نىۋاندا نازادى فرىن و مافى فرىن نازاد لەژىر سايەي ياساي نىۋەدەۋلەتيدا. ئىمە شوپىنى خۇمان لەروۋى دىپلۇماسى و سەربازىيەۋە بۇ بەرگىرگرتن لە ھاۋپەيمانەكانمان بەھىز دەكەين و پىشكىرى لە دراۋسىكانى چىن و ھاۋبەشە بازىرگانىيەكانمان بۇ بەرگىرگرتن لە مافەكانىيان و درووستكردى مافى بىرپاردان و بىزاردەي سەربەخۇ ياخود بە بى كارىگەرى دەرەكى دەكەين. ئىمە گەشە بە پىشكەۋتنى ناۋخۇي بۇ بەرەنگارىبوونەھەي دەستكارىكردى كارە لە پىشكىنەكانى ناۋخۇ دەكەين و پىشكىۋانى تابۋان دەكەين كە دىموكراسىيەكى پىشەنگ ۋەھاۋبەشكى گرتكى ئابوورى و ئەمىنىيە لە بەرامبەر پابەندىيە درىژخايەنەكانى ئەمىرىكايە. ھەرۋەھا دىلنباي دەدەين، كە كۇمپانى ئەمىرىكايەكان بەھا ئەمىرىكايەكان ناكەنە قوربانى كارى بازىرگانى لەگەل چىن و ئىمەش بەرامبەر مافى مرۇف، كەرامەتى مرۇف لە ھۇنگ كۇنگ، شىنگيا و تىت بەرپرسىار دەبىن. لەسەر ھەمۋو ئەم كىشائەۋە. كار بۇ درووستكردى نىزىكبوونەھەي ھاۋبەش لەگەل ۋلاتانى ھاۋبۇچۋوندا دەكەين. ھەرۋەھا، دەزانىن كە كىپىكى ستراتىژى ناكەين و پىۋىست ناكات بىكەين. كاتىك كاركردى لە پىشكىنە لەگەل چىن لە بەرژەۋەندى تەۋەيىمان دايە. بىگومان، نوپىكردنەھەي بەرژەۋەندىيەكانى ئەمىرىكا زامنى بەھىزى و متمانەي ئەمىرىكايە و لە پىگەيەكى بەھىزەۋە لە ھەمبەر چىن كار دەكەين. ئىمە دىپلۇماسىيەتى كىرگارى ئەنجامدەدەين. ھەرۋەھا، ئىمە لەگەل

پەكەن كار بۇ كەمكردنەۋەي مەترسىي تېنەگەيشتەن ۋەھلە خۇيىندەنەۋەي يەكتىرى دەكەين. ئىمە، پېشۋازى لە ھاۋكارى حكومەتى چىن لەسەر پرسەكانى كەشۋەھوا، ئاسايشى تەندرووستى جىھانى، كۆنترۆلكردىنى چەك دەكەين. ئەمەش لە ۋ شۋىنەنەي كە چارەنوۋسى نەتەۋەيىمان بېكەۋە بەستراۋن ياخۇد ئالۇگور كراۋە. ھەرۋەكو چۆن ئىمە ھاۋپەيىمان ۋ ھاۋكارەكانمان كۆدەكەينەۋە بۇ بەشدارىكردىن ۋ بەھىزكردىنى گىفتوگۇكان ۋ كۆكردەنەۋە ۋ پېشاندانى ھىزەكان بۇ چارەسەرى كېشەكان ۋ كۆتايھىنان بە كېشەكان. دۋاجار، بۇ ئەۋەي ئاسايشى ستراتىژى نەتەۋەيىمان كارىگەر بىت، پېۋىستە ۋەبەرھىنان لە ھىزى كارى ئاسايشى نەتەۋەيىمان، دامەزراۋەكان ۋ ھاۋبەشەكانماندا بكەين. ھەرۋەھا نەۋەبەكى نوئ بۇ خزمەتى گىشتى ۋ زامنكردىنى ھىزى كارمان لە رىگەي نوئەنەرايەتىكردىنى ھەمەجۆرى ۋلات ۋ نوئىكردەنەۋەي پروسەكانى بېرارداندا بكەين. جىبەجىكردىنى ستراتىژىيەكى ئاسايشى نىشتمانى پېۋىستى بەشارەزايى ۋ دادۋەرىيەكى بەئاگا ھەيە. لەم سالانەي دۋايبدا ئەزمۋون ۋ دەستپاكى ۋ پېشەبوۋنى دەزگاي ئاسايشى نەتەۋەيى ۋ ھىزى كارمان ھەرچەندە نەرم ۋ لەسەرخۇ بىت، تاقيكراۋەتەۋە. دەبىت دان بەۋە بىنېن، كە پېۋىستە بەخىزايى كار بۇ بەرەنگاربوۋنەۋەي ئالېنگارىيەكانى ئاسايشى نەتەۋەيىمان بكەين. لەكەل كۆنترۆلكردىنى بىلابوۋنەۋەي پەتاي كۆفېد-19دا، ئىمە دلنپايى بەھىزى كارى ئاسايشى نەتەۋەيىمان دەدەين، كە بە سەلامەتى ۋ كارىگەر بەردەۋامدەبىت. خزمەتكارى گىشتى (فەرمانبەر) دەپارېزىن، دۋوبارە سەرمایەي مروپىمان بۇ دلنپابوۋن لە كرۇكى بەھىزى دېپلۇمات، كارمەندى زىرەكى پىسپور ۋ گەشەسەندۋو، ئەندامانى خزمەتگوزارى ۋ نەۋەي داھاتۋى پىسپورى ئاسايشى نەتەۋەيى دادەمەزىنېن. ئىمە ئاستى ھەمەجۆرى، دادپەرۋەرى ۋ تايەتمەندى زياتر دەكەين، ھەرۋەھا گرنكى بە خۇگونجاندىن ۋ پەرەپىدانى راھىنەكان لە سەرانسەرى ھىزى كار، لە ئاسايشى نەتەۋەيىمان دادەنېن. دەرەتە نوئ بۇ شارەزايانى ناپېشەيى دەپەخسىنېن بۇ ماۋەبەكى كاتى خزمەتى حكومەتەكەمان بكەن ۋ پەيوەندى بە كەسانى رەخنەگرى بەھەرەمەند لە كەرتى تايبەت لەسەر پرسى گورانى كەشۋەھوا، ئاسايشى تەندرووستى جىھانى، تەكنەلۇزىيەي دەرەكەوتوۋ دەكەين بۇ كاركردىن لە حكومەتى فېدرالى ئەمريكا. ئىمە ھىزى كار بۇ ئەۋ تەكنەلۇزىيەي پېۋىستىيان پېۋە دابىندەكەين، ھاۋكاتىش ھانى رېكخراۋە نوئپەكان ۋ كولتۋورى نوئخۋازى پېۋىست بۇ بەرەنگاربوۋنەۋەي ئالېنگارىيە ئالۇزەكانى ئەمرو دەدەين. ھەرۋەھا، ئىمە بەپەلە كار بۇ بەھىزكردىنى ھىزى كارى ئاسايشى نەتەۋەيىمان دەكەين، كە رەنگدانەۋەي تەۋاۋى فرەي ئەمريكا ۋ ھەموو ئەۋ ھىزەي بىت كە ھەيەتى، ھەر ۋەكو ئەم چەند ھەنگاۋە، ئىمە جەخت لەسەر دەستپاكى ۋ لېپرسىنەۋە شەفافیەت ۋ بەرپرسىارىتتى دەكەينەۋە.

كاتىك بە دېپلۇماسى، ئابۋورى، تەندرووستى ۋ ئامرازەكانى پەرەپىدان سەركردايەتى دەكات ئەمريكا زياتر بەدەستدەھىنېت، بۇ ئەم مەبەستەش ۋ بۇ خۇ بەدۋورگرتن لە پىشتەبەستن بە سوپاي ئەمريكا بۇ ئەنجامدانى ئەرك ۋ بەرپرسىارىتتىيەكان بەشۋەيەكى باشتر لەكەل كەسانى دېكەدا، كارە لە پېشەكانى بودجەي ئاسايشى نەتەۋەيىمان لەپېش چاۋگرتنى سەرچاۋەي نوئ بۇ دېپلۇماسى ۋگەشەپىدان دەبىت. ھەرۋەھا، ئىمە ۋەبەرھىنان لە كۆمەلگەي ھەۋالگىرى خۇمان بۇ بەھىزكردىنى تۋاناکانپان بۇ گەپاندنى شىكردەنەۋە ۋ زانىارى پىدان لە كاتى پېۋىستدا بۇ سىياسەتكردىن ۋ دۇزىنەۋەي دەرەتەكان ۋ پېشگرتن لە ھەرەشەكان پېش ئەۋەي بۇگۇردىن بۇ قەيران دەكەين.

لەبەر ئەۋەي جىاۋازى نەرىتى لەنپوان سىياسەتى دەرەكى ۋ ناۋخۇيى، لە نپوان ئاسايشى نەتەۋەيى ۋ ئاسايشى ئابۋورى ۋ ئاسايشى تەندرووستى ۋ ھەرۋەھا ئاسايشى ژىنگەپىدا ھەيە، ئىمە چاكسازى لە دەزگا ۋ بەش ۋ پروسەكانى نپو ھەيكەلى رېكخراۋەي كۆشكى سې دەكەين بە جۇرىك كە رەنگدانەۋەي راستى نوئ بىت. ئىمە دلنپايى بە تاكەكانى خاۋەن شارەزايى لە بۋارەكانى زانست، تەكنەلۇزىيا، ئەندازىارى ۋ بىركارى، ئابۋورى ۋ دارايى، زمانە گرنكەكانى ناۋچەكان دەدەين، كە بەتەۋاۋى لە بېرپارەكانى ئىمەدا لەبەرچاۋ دەگىرىن. چۈنكە ھەرگىز حكومەتى فېدرالى قورخكارى لەسەر شارەزايى ناكات. ئىمە پروسەي نوئ ۋ ھاۋبەشىكردىن دەكەين بۇ دلنپابوۋن لەۋەي كە دەۋلەت، شارەۋانى، خىل، كۆمەلگەي مەدەنى، دىاسپورا ۋ باۋەر، ئەكتەرەكانى كەرتى تايبەت باشتر لە سىياسەتى رادەربېرېن يەكبەخەين ۋ مىكانىزىمى نوئ بۇ ھاۋەلۇستىي سىياسى ۋ جىبەجىكردىنى لەسەر ھەموو ئەۋ كۆمەلە ۋ لايەنە جۇراۋجۇرانە پەرەپىدەدەين.

دەرئەنجام

ئەم ساتە خالىكى ھەستىيار ۋ چارەنوۋسىيە، ئىمە لەناۋ مشتۋومرېكى بىنەرەتېن سەبارەت بە ئاراستەي داھاتۋى جىھانەكەمان. بۇ ئەۋەي سەرىكەۋىن، دەبىت ئەۋە نېشانىدەين، كە ھېشتا دەتۋانېن دېموكراسىيەكان بە دەست گەلەكەمان بگەيەنېن. ئەمەش بەرووداۋىك روۋنادات، ئىمە دەبىت بەرگرى لە دېموكراسى بكەين ۋ بەھىزتر نوئى بكەينەۋە. ئەمەش بەماناي بىناتنانى باشترى بناخەي ئابۋورىيەكەمان ۋ دۋوبارە دانانەۋەي پېگەمان لە دامەزراۋە نپودەۋەلەتتېيەكان دەدات. دەبىيەھاكانمان لە ناۋخۇ (مألەۋە) بەرزبەكەينەۋە ۋ لە ھەموو جىھانىش بەرگرىيان لى بكەين. ھىزى سەربازىمان مۇدىرن ۋ پىشكەوتوۋ بكەين، بەلام بە دېپلۇماسىيەت پېشەنگى ۋ سەركردايەتى بكەين. بوۋژاندەۋەي تۇرى ھاۋپەيىمانى ئەمريكا ۋ ئەۋ ھاۋبەشەنەي كە جىھانىيان بۇ ھەموو گەلەكەمان سەلامەت كر دوۋە. جگە لە ئەمريكا، ھىچ نەتەۋەيەكى دېكە پېگەيەكى ۋا بەھىز ۋ باشترى نپيە بۇ جۋالاندنى داھاتۋو. ئەنجامدانى ئەمەش ۋادەخۋازىت كە ئىمە باۋەشى بۇ بگەينەۋە ۋ بەرژەۋەندىيە بەردەۋامەكانمان بەدەست بەھىنېن ۋ بۇ نېزىكبوۋنەۋە لە جىھان لە پېگەي متمانە ۋ ھىزەۋە.

ئەگەر ئەمە بکەین، کار لەگەڵ ھاوکارە دیموکراتەکانمان بکەین، ئێمە رووبەرووی ھەموو ئالینگارییەک دەبێنەو و پێش ھەموو ئاستەنگییەک دەکەوین. بەیەکیشەو دەتوانین داھاتوو باشتر بنیات بنین.

[i] <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2021/03/NSC-1v2.pdf>